

„Levelek hullása“...

Lassan-lassan csak elkövetkezik egyszer az az idő is, amelyet mi oly gyakran szeretünk jóslgatni e helyen: hogy Bucurestiben rájönnek a hivatalos, az illetékes tényezők arra, miszerint mégsem a legnagyobb rendben folynak a köz dolgai erre mifelénk, az erdélyi, meg a bánáti tartományokban. A levelek hullásának mélabus idején mintha még egy csi-petnyi kis poézis is volna a belügyminisztérium közigazgatási osztályának abban az országos jellegű körrendeletében, amellyel a postai levelekről jegyez fel egyet s mást a jelen és az eljövendő korok nyájas állampolgárai számára. A levelek hullásának mélabus idején ébredtek rá, ugylátszik Bucurestiben is, hogy a postai levélkézbesítés és továbbítás rendszerében ugyancsak vannak mulandósági szimptómák, amelyeknek következtében vannak postai, egyszerű-portós levelek és egyéb küldemények, amelyek éppúgy eltűnnek, elenyésznek, éppoly mélabusan simulnak át a névtelen ismeretlenség őszi kódéba, akár a hulló falevelek...

Az a körülmény, hogy a belügyminisztérium indokoltan tartotta kiadni ezt az országos rendelkezését, amelyről lapunk belsejében részletes hírt adunk, a posta hallgatag leveleiről, tárgyilagosságának megőrzése mellett is joggal következtethet akárki arra, hogy a posta ügydarabkezelési rendszerében akadnak némi bajok. Amikor maga a minisztérium szólítja fel a közigazgatási hatóságokat, hogy a fontosabb természetű küldeményeket lehetőleg ajánlott levélben bizzák a postai organizáció kezeire, akkor az egyre kevesebbülő magánszemélyek százezreinek is joguk van felfigyelni: miről is volna szó tulajdonképpen...? Talán csak nem azt akarja megállapítani a belügyminisztérium illetékes, rendeletkibocsájtó osztálya, hogy megbízhatatlan volna a posta mai rendszere...? Vagy ezt a módot választották volna az illetékes magasabb közigazgatási tényezők arra, hogy növelni próbálják még az autonóm posta rendszeres bevételeit...?

Sajnos, a kisegyzisztenciák százezrei és milliói nincsenek ma berendezkedve arra, hogy újabb ráfizetésekkel pótolják a posta ügykezelési rendszerének hiányosságait.

Mi tudjuk, hogy az aradi postán lelkiismeretes és kötelességtudó hivatalnokok ülnek. Meggondolkodtatón sogan vannak olyan adófizető polgárok, akik szíval várják el a postától, hogy éppoly biztonságosan szállítsa el a hat lejes (plusz repülőbélyeg) leveleit, amelyeket egyszerűen portózva adhat fel csupán, mint az ajánlási díjjal megtett és egyúttal regisztrezett levélküldeményeket. Ezt követeli az intézmény, az állam és az ország presztízse.

Ugy érezzük, hogy a felettis minisztériumok fordítva fogtak hozzá, hogy visszaállítsák a postai levélkézbesítés biztonságát az országban. Ha a szerkezet nem működik, kár arra még több olajat pazarolni. Tessék átjavítani előbb a kihagyó organizációt, a hibás rendszert, a hézagos metódust: csak azután kerülhet sor arra, hogy erőnkhez mérten esetleg újabb költségeket vállaljunk. A belügyminiszteri rendelet mindenestre talán céljain kívül tárta fel a postai levélkézbesítés mélabus őszi helyzetét, de ami a legfájdalmasabb igazság: semmi újat nem mondhatott nekünk.

Elkészült a jelentés Magyarország pénzügyi helyzetéről

Redukálják a költségvetést — Az adósságok összege — Kinevezték Magyarország pénzügyi szakértőjét — Kiegészítik a magyar kormányt

Budapestről jelentik: A Nemzetek Szövetségének pénzügyi bizottsága ma egyidejűleg Budapesten és Genfben közzétette terjedelmes jelentését, amely felöleli a magyar költségvetés helyzetét. A jelentésből kitűnik, hogy gróf Károlyi Gyula magyar miniszterelnök a pénzügyi bizottság elnökével folytatott többszöri megbeszélés után levelet intézett az elnökhöz. A levélben a miniszterelnök kinyilatkoztatta, hogy a folyó költségvetési évre a költségvetést 850 millió pengőre szállítják le s hogy a jövő költségvetési évben a költségvetés 830 millió pengő lesz. A miniszterelnök odanyilatkozott, hogy a kormány kijelenti, hogy szilárd elhatározása kerülni mindennemű inflációt. A magyar kormány egyébként felkérte a pénzügyi bizottságot, hogy tagjai közül állandó megfigyelőt küldjön ki Magyarországra. Ugyanekkor kijelenti a miniszterelnök, hogy meg fognak szüntetni minden olyan intézkedést, amely a buza belföldi árfolyamának mesterséges szabályozását célozza.

A magyar kormány adósságai

A jelentés a miniszterelnök nyilatkozatából, mint a továbbiakból megállapítja, hogy a magyar kormány adósságai 1629 millió pengőt tesznek ki, mely összeg a bizottság véleménye szerint az adott helyzethez mérten, aránylag csekély és nem mondható túlzott eladósodásnak. A közületek, bankok, magánosok tartozása, amelyek rövid, közép és hosszulejáratu tartozásokat jelentenek, megközelítik a 2400

milliót. Ezeknek nagyrésze a „stillhalte“ megállapodások alá esik. Ugyanekkor hangsúlyozza a devizakiutalások korlátozásának szükségességét. Szükségesnek tartja a bizottság jelentése a „stillhalte“ megállapodások kiterjesztését. Ez esetekben a terminus legalább hat hónap kell, hogy legyen.

Budapestről jelentik: A Népszövetség pénzügyi bizottsága Royal Tyllert állandó szakértővé nevezte ki Magyarországra. A magyar kormány teljes meglegedéssel fogadta a kinevezést.

Meghosszabbítják a rövidlejáratu kölcsönöket

Budapestről jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága elfogadta Hadik József gróf felsőházi tagnak a kormány kivételes jogkörének szabályozására vonatkozó tervezetét. A bizottság ülésének keretében gróf Károlyi Gyula miniszterelnök nagy beszédet mondott, amelyben leszögezte, hogy a kormány ragaszkodik a felhatalmazási törvény rendelkezéseéhez. Bejelentette, hogy a kormány fel kívánja tární az előző kormányzat által hagyott pénzügyi és gazdasági helyzetet, majd kijelentette, hogy a kormány be kívánja tölteni a pénzügyi tárcát.

Budapesten egyébként az utóbbi napokban külföldi és több amerikai bank vezére időzött és Magyarország rövid lejáratu kölcsönének meghosszabbításáról tárgyaltak. Hírek szerint a tárgyalások kedvező eredménnyel végződtek. Az amerikai bankárok már el is utaztak Budapestről.

Megkezdődtek az angliai választások

A nők a leglelkesebb szavazók — Hordágyon viszik a betegeket az urnák elé — A délutáni választási eredmény

Macdonald miniszterelnök bizakodó hangulatban várja a szavazások eredményét

Londonból jelentik: Az angol választások országsszerte a legnagyobb nyugalom jegyében kezdődtek meg. Londonban rengeteg autó církál, legtöbbjükön a konzervatívek kék szalagja látható. Az éjszaka folyamán a szavazás eredményének legfőljebb a fele válik majd nyilvánosságra, tiszta képet csakis szerda este lehet majd alkotni.

Az angliai általános választások óriási érdeklődés mellett folynak. A déli óráktól kezdve a szavazók mindenütt hosszú sorokban vonulnak az urnák elé. A leglelkesebb szavazók a nők. London legidősebb lakosa, egy 106 esztendőös hölgy a kora délelőtti órákban leszavazott már és távozóban kijelentette, miszerint örül, hogy ismét megmenthette Angliát. Plymouthban hatalmas tüzvész pusztított s a tüztől visszatért tüzoltók, amikor a veszedelem elfojtása után visszatértek, a gőzfecskendővel vonultak a szavazóhelyiség elé s valamennyien leszavaztak. A londoni gyógyíthatatlan bete-

gek kórházának lakói határozottan követelték, hogy ők is gyakorolhassák szavazati jogaikat. Több beteget hordágyon vittek az urnák elé. Macdonald miniszterelnök igen bizakodó hangulatban várja a szavazások eredményét. Henderson beteggyárból cáfolja meg azokat a híreket, mintha lemondani készülne a párt vezetéséről, hogy azt fiatalabb erőnek adja át.

Az angliai választásokon harminc millió ember vesz részt, mint aktív választó. A délután folyamán a választáson a következő eredmény alakult ki:

Megválasztottak negyvenkilenc konzervatív, hat kormánytámogató liberális és hat munkásképviselet. Macdonald miniszterelnöknek választókerületében igen erős kiüldetemen kell megbirkóznia és az eredményt csak szerdán délben lehet majd megtudni. Abban az esetben, ha a miniszterelnöknek nem sikerülne mandátumhoz jutni, csak akkor maradhat a kormány élén, ha egy pótválasztáson sikerül elérnie a mandátumhoz szükséges szavazatarányt.

**Németországból 3 milliárd márkát,
Ausztriából 1½ milliárd schillinget,
Csehszlovákiából 5 milliárd koronát,
Magyarországból 900 millió pengőt,
Romániából 1 milliárd lejt — és
Lengyelországból 800 millió zloty**

csempészték ki évek során Svájcba

**Egy hatalmas kém szervezet figyeli a svájci alapításokat és tőkeelhelyezéseket
— A kémek lázas munkája — Akcióban a világháború politikai kémjei —
Feltűnést keltő leleplezés —**

**Bécsből jelenti az Aradi Közlöny tudósí-
tója:** Az osztrák kormány, illetőleg a jegybank
szenzációs publikációra készülődik, amely va-
lószerűleg már a jövő hét folyamán megjelenik.
Az inflációs idők óta Svájcban

**hatalmas kém szervezet dolgozik a külön-
böző közép-európai kormányok, közöttük
az osztrák hatóságok megbízásából**

Ez a kém szervezet most az osztrák kormány
rendelkezésére bocsátotta az osztrák állampol-
gárok Svájcban elhelyezett bankbetéteit és
különböző eltitkolt érdekeltségeit. A publikáció
folyószámlakivonatokat, könyveket és szerződések
fényképeit tartalmazza, amelyekből megállá-
pítható nem csupán a folyószámla- és letétu-
lajdonos neve, hanem a különböző álnevek és
jelek igazi értelme is. A kém szervezet, amint
már említettük, évek óta dolgozik Svájcban és
nagyreszt olyan embereket foglalkoztat, akik a
világháború idején a különböző vezérkarok szá-
mára politikai és katonai kém szolgálattal vé-
geztek. A külföldi letétek és követelések első-
sorban azoknak az országoknak kormányait
érdeklék adóügyi szempontból, amelyek a vi-
lágháború óta tökesorvadásban szenvednek. Az
utóbbi hónapokban, amióta Ausztria, Magyar-
ország, Csehszlovákia, Németország és egy se-
reg egyéb állam életbeléptették a devizák
kényszergazdálkodását, amely magában fog-
lalja a külföldi követelések bejelentési kötele-
zettségét, még inkább fokozódott az államok
érdeklődése a svájci kém szervezet munkája
iránt.

Az osztrák pénzügyi kormányzat évek-

kel ezelőtt szerződést kötött a svájci kém köz-
pont vezetőjével, aki egyébként sem osztrák,
sem svájci állampolgár és ebben a szerződés-
ben hét százalékos biztosított a kém szervezet-
nek mindazokból az összegekből, amelyekről
jelentést tesz Bécsbe. A szervezet hasonló szer-
ződéses viszonyban áll a német és magyar
kormányokkal is.

A kémhálózat egész Svájcra kiterjed és
olyan metódusokkal dolgozik, mint a háboru-
ban, mindenekelőtt megvesztegetés után ipar-
kodik megszerezni a fontosabb dokumentum-
okat. Így sikerült a kém központnak terjedelmes
bank-levelezést, kontókivonatokat összehordá-
ni. Számos ügyvédi és közjegyzői iroda alkalm-
mazottai is a pénzügyi szponzázis szolgálatában
állanak és alig létezik olyan jelentősebb tröszt,
befektetési vagy holdingtársulat, amelyben
ne ülne a szervezet egy-egy embere. A legfontosabb okiratokat néhány órára valamelyik
kém lakására viszik, ott lefényképezik és az-
után nyomban visszaviszik helyére.

Igen sok munkát adott a különböző tető-
vállalkozások és állítólagos családi alapítások
kikémlelése. A kém szervezet megállapította,
hogy azok a kicsiny társaságok, amelyek lát-
szólag ártatlan célból alakultak a svájci kan-
tonokban és amelyeknek tulajdonosaiként tisz-
teletreméltó svájci családok tagjai szerepelnek,
a valóságban osztrák, magyar és német kapi-
talisták tőkének rejtékhelyeül szolgálnak. Igen
sok vagyon Svájcban nem a valódi tulajdonos
névére, hanem családtagok, barátok és barát-
nők névére van elhelyezve. A kontókivonatokat

és levelek fényképei elárulják, hogy a levelezés
ilyen esetekben milyen valódi és álcimekre
történik.

Természetes, hogy a pénzügyi szponzázis
már számos esetben visszaélésekre szolgálta-
tott alkalmat. Ezért a bécsi rendőrség néhány
év előtt kénytelen volt egy ilyen kémét Bécs-
ből rövid úton eltávolítani. A svájci kém köz-
pont az éveken át gyűjtött anyagot most fel-
dolgozta és több kötetben nyilvánosságra hoz-
za. A könyveket Amszterdamban nyomják és
többek között a Népszövetségnek is megküldik.
A felállítás szerint a svájci bankoknál és ban-
kárknál osztrák állampolgárok kerek 14.500
folyószámlával és letéttel rendelkeznek. A
Svájcba kicsempésztett osztrák vagyonok össz-
értéke meghaladja a másfél milliárd schillinget.
Németországból 3 milliárd márkát mentettek ki
Svájcba. Csehszlovákia a kém szervezet kimu-
tatásában 5 milliárd cseh koronával, Magyar-
ország 900 millió pengővel, Románia 1 milliárd
lejjel és Lengyelország 800 millió zlotyval sze-
reml.

Peter Iuliant Temesvárról Bucurestibe helyezték

Hivatalát Nicolau vezérfelügyelő veszi át.

Peter Iulian dr. közigazgatási vezérfel-
ügyelő a legközelebbi napokban végleg elhagy-
ja Temesvárt és Bucurestiben teljesít tovább
szolgálatot. Peter Iulian a bucuresti-i közigaz-
gatási vezérfelügyelőség élére kerül és temes-
vári pozícióját Nicolau vezérfelügyelő veszi át,
aki jelenleg a bucuresti-i közigazgatási vezér-
felügyelőség élén áll. Ezeket a személyi vál-
tozásokat Bucurestiben több napig tartó tár-
gyalások előzték meg. Peter Iulian ugyanis
tagja a közigazgatási reformjavaslatot előke-
szítő bizottságnak és idejét úgy kellett volna
beosztani, hogy hetenként több napot Bucu-
restiben is töltsön. Végül is a kérdést olyképp
oldották meg, hogy Peter Iulian átveszi a bu-
curesti-i közigazgatási vezérfelügyelőség ve-
zetését, helyére pedig egyidejűleg Nicolau ve-
zérfelügyelő kerül.

Leslie nőül

(A skótnál is skótabb)

Használati utasítás: A fiatal skót, névsze-
rint Leslie szerelmes Pinkie Margarétába és
miután a leánnyal már megegyezett, egy na-
pos délelőtt megindul a szomszéd faluba, hogy
megkérje az öreg Pinkietől a leány kezét. Az
utat a két falu között a ballában ugrálva teszi
meg.

ELSŐ JELENET.

**(Az országúton a tiszteletes utoléri kerékpár-
ján Lesliet.)**

A pap: Jó reggelt Leslie, de jó kedvű vagy
hogyan féllábon ugrálsz, mint a gyerek.

Leslie: Igaz, hogy jókedvem van, de in-
kább csak azért ugrálok a ballámon, hogy ki
méljem a csizmatalpat.

A pap: De édes fiam, ez nem spórolás, hi-
szen így sokkal hamarabb megy tönkre a bal-
csizmad talpa, mint a jobbik. Nem nyertél semmit.

Leslie: Tessék csak rámbizni... Ez a bal-
csizma a bátyámé, akinek a ballában keresztül
ment a kocsi és most a kórházban van.

A pap: No, ahogy én a bátyádat ismerem,
az meg fogja követelni tőled a talpalás árát.

Leslie: Azt is tessék csak rámbizni. A bá-
tyám biztosítva van baleset ellen. Mikor a sze-
ker keresztülment a lábán, beküldtük a szom-
szédot és megkérdeztettük az irodában, hogy a
csizmát megfizetik-e? Erre azt felelték, hogy
majd előbb megnézik, de valószínűleg csak a
felső bőrt, mert azon ment át a kocsi. Szolid,
jóraváló skót intézet...

A pap: Azt mindjárt gondoltam.

Leslie: Hát mi most megbeszéltük a bá-
tyámmal, hogy leugrálok a talpat is, vegyen
egy egész csizmát a biztosító... Ugy ám!

(A pap tovább robog a biciklin. Leslie pe-
dig ballábon ugrálva eléri Pinkie házát, ahol
az öreg szívesen fogadja és megértéssel érte-
sül az ugrálás okáról. Bevezeti a házba.)

MÁSODIK JELENET.

Pinkie: Váriál Leslie, hadd teszem ezt a
bőrnárnát alád a székre...

Leslie: Köszönöm, fiatal vagyok még, nem
szeretek puhán ülni.

Pinkie: Nono, hiszen csak a szalmafonást
akarom megkímélni. (A polcra a „wishky” fel-
írásu üveget vesz elő és két gyöszimvi pohá-
rat, leteszi az asztalra, de se nem önt, sem
nem szól. Hallgatnak, majd:)

Leslie: Szeretnék valamit elénekelni ma-
gának Pinkie apó. Ne féljen, nagyon kevésbé,
vagy talán semmibe sem fog kerülni.

Pinkie: Én is úgy gondolom, hogy semmi-
be... De mi a csodának akarsz te nekem éne-
kelni?

Leslie: Mert nagyszerűen érzem magam,
majd kicsattanok a jókedvtől. Legény vagyok,
tehát szabad, mint a madár.

Pinkie: Ezt értem, Leslie, teljesen méltá-
nyolom, ámbár... ámbár a házasságnak is
meg vannak az előnyei. Például, hogy mesz-
szebb ne menjek, én a házasságom révén egy
aranybányához jutottam. Margaret ez az
aranybánya. Leslie és akár hiszed, akár nem,
ez a bánya nekem legalább tízezer fontot
megér.

(Csend. A mély gondolkodás csendje. Les-
lie lassan előkotorja a pipáját és a dohány-
zacskót, rá akar gyújtani, de észreveszi, hogy
az öreg is a százesztendő, redves pipájáért
nyul, várja, hogy megkínálja, ez azonban hir-
telen leteszi az asztalra és készséget. Inkább
nem dohányzik.)

Leslie: Hát egy aranybánya szép dolog,
jó dolog és elhiszem, hogy ennek a megszerzé-
sért vagy megtartásért nagy áldozatra ké-
pes az ember... csak hogy... csak hogy
tatus, már a költő is megmondta, hogy a vilá-
gon a legnagyobb kincs a szabadság. Én pél-
dául úgy vagyok ezzel a kincessel, hogy tizen-

kétezer fonton alul nem válnék meg tőle. Ma-
gának még kétezer fontot rá kellene fizetnie.

Pinkie: Ha csak így egyszerűen nézem a
dolgot, akkor talán igazad lenne, de nincs ám,
mert egy fontos dolgot kifelejtettél. Mikor ta-
valy a londoni Lordmayor nálunk járt, akkor
az állomáson az én Margarétám fogadta cso-
korral... Bizony. A polgármester még este
is emlegette, hogy Margaréta szeme két való-
ságos zafir! Érted-e? ... Most már egészen
szerényen számítva, egy-egy olyan nagy és
szép, tiszta zafir megér darabonként ezeröt-
száz fontot, a kettőnek az értéke háromezer,
így tehát a tizenkétezer fontos szabadságodra
még éppen ezer fontot kellene ráfizetned, hogy
meg legyen a csere.

(A legény zavartan hallgat, a keze mint
egy véletlenül a pálinkás üveghez ér, lassan
meg is fogja, játszik vele, forgatja, azután na-
gyon csendesen szólal meg.)

Leslie: Ugy mondják, hogy a legényem-
bernek áll az egész világ. Nem mondom, hogy
valami nagyon sokat ér ez a világ, de úgy gon-
dolom, hogy ezertiz fontot mégis csak megér,
mi? Adja hozzám Margarétát és ha mindent
elszámolunk, akkor jár még nekem magától tíz
font különbség. Igaz?

Pinkie: Hát jó, legyen a tied a lány, de ak-
kor vedd át vele a fogainak a plombáit is...

Leslie: Miféle plombákat?

Pinkie: Hát persze, a legutóbbi születés-
napjára kltömettem tíz fogát. Egy font darab-
ja. Evvel azután kvittek vagyunk, Leslie.

(Pinkie kimegy a szobából, Leslie hirtelen
nagyot huz az üvegből és éppen abban a pillá-
natban köpi ki a nyitott ablakon teljes undorral
a szájába jutott tiszta vizet, amikor az öreg
megint belép.)

Pinkie: Itt a dohányzacskód, véletlenül ki-
vitteni magammal, nem hiányzik belőle egy
szemernyi sem. Magam is szedtem a nyáron
ebből a krumplicevéből egész évre valót...

A Marmorosch-bank kényszeregyezségi kérelmét november 8-án tárgyalják

A pénzügyi hivatalos kommunikáció — Három év alatt fizeti ki hitelezőit — Ismeretlen a törlesztési kvóta — A bucuresti-i pénzügyi nyugodt volt — A Nemzeti Bank körlevele jó hatást váltott ki külföldön — Folytak a tárgyalások a pénzügyi szanálására

A bank aradi fiókjának könyveit a csődbíróság zárja le

A Banca Marmorosch, Blank & Co. aradi fiókjának kirkatain ma reggel három helyen is papírlapot függesztettek ki, amelyen a banknak az a hivatalos kommunikáció szerepelt, a melyet a ma reggeli lapok már közöltek. A kommunikációban mindössze az volt új, hogy ismertette azt is, hogy a kényszeregyezséget kért bank mennyi idő alatt kívánja betéteseit és hitelezőit kielégíteni. Ez az időtartam három év, azonban a ma reggel kifüggesztett kommunikáció még nem közli azt, hogy az egyes évekre milyen törlesztési kvótát ajánl fel a Marmorosch, Blank & Co. és ezt milyen százalék mellett teszi.

Már a kora reggeli órákban a betéteseknek nagyobb tömege jelent meg a bank helyisége előtt, annál is inkább, mivel nagyobb részük azt várta, hogy az eddigi tervek szerint ma reggel a bank megnyitja pénztárát. Azonban csak a már említett kommunikáció várta a betéteseket, akik élénken tárgyalták meg az újonnan beállott fordulatot. Az egybegyűltek azonban csak hamar szétoszlottak.

Az aradi pénzügyi piacon normális volt a forgalom

Az aradi pénzügyi piac nem fogadta izgalommal a Marmorosch, Blank & Co. kényszeregyezségi kérelmét, azonban tény az, hogy bizonyos fokú idegesség mutatkozott az aradi piacon. Ezt az idegességet főleg a kevésbé informált kisbetétesek körében lehetett észlelni, akiket megijesztett az, hogy a Marmorosch rendőrei le vannak huzva. A nagyobb és jobban informált betétesek körében azonban teljes nyugalom uralkodott.

Általában a többi aradi bankoknál kivétel csak nagyon kis mértékben történtek és általában az állapítható meg, hogy normális volt a forgalom. Az aradi bankok iránti bizalmat növeli az is, hogy a betéteket nemcsak hogy minden fennakadás nélkül kifizetik, de olyan kedvezményeket is tesznek betéteseknek, amelyekre egyébként nem lennének kötelezhetők. Így több bank is azonnal kifizetett olyan betéteket, amelyeket csak felmondás ellenében kellett volna kifizetniük. A mai nap, amelyet általában kritikusként tartottak, tehát aránylag nyugodtan telt el és az aradi pénzügyi piac ismét kiállotta a tűzpróbát. Az aradi pénzügyi piac egyébként már hosszabb idő óta teljes felkészültséggel állnak a piac és a betevők rendelkezésére és minden intézet hatalmas tökéleteset tart trezorjaiban, hogy minden igényt kielégíthessen.

A Banca Marmorosch, Blank & Co. aradi fiókjánál igen csekély a betétesek száma és a betétek összege nem haladja meg a huszmillió lejt.

Akadálytalanul fizettek a bucuresti-i bankok

Bucurestiben a délelőtti órákban tömegesen jelentkeztek a betevők a pénzügyi intézeteknél és a bankok, amelyek számítottak a tömeges jelentkezésre, teljes felkészültséggel fogadták a betevőket. A nagyobb intézetek megszorították kifizető pénztárak számát, hogy akadálytalanul és gyorsan kielégítsenek minden igényt. Délfelé a helyzetben határozott enyhülés állott be és délre a pénzügyi piac megnyugodott. Illetékes körök véleménye szerint holnapra ismét helyreáll a normális forgalom, annál is inkább, mivel a közönség meggyőződött a bankok szoliditásától, valamint arról is, hogy a kormány nem kíván kivételes intézkedéseket fogantatni.

A Banca Marmorosch, Blank & Co.-val kapcsolatos helyzetről a következő bucuresti-i jelentéseink számolnak be:

Ma délután egy órakor a Marmorosch,

Blank & Co. jogügyi osztályának vezetői: Trencu Alexandrescu az ügyvédi kamara dékánja Iorgu Petrovici és Tabacovici lemondott igazgató kíséretében benyújtotta az ilfovi törvényszéknek a pénzügyi kényszeregyezségi kérelmét.

Tegnap este a Banca Nationala igazgatótanácsa Manoiilescu bankkormányzó elnökletével értekezletet tartott, amelyen résztvett Auboin francia pénzügyi szakértő és amelyen megtárgyalták a pénzügyi helyzetét. Az értekezleten megállapították, hogy a pénzügyi teljesen nyugodt és a nagybankok minden segítség igénybevétele nélkül eleget tudtak tenni a követeléseknek. Tudomásul vették ezenkívül a külföldi jegybankok válaszáat a Nemzeti Bank körlevelére, amelyből kitűnik, hogy a körlevél igen jó hatást váltott ki nemzetközi pénzügyi relációkban. A válasz ugyanis hangsúlyozza, hogy a körlevelet a külföld kötelezettségnek tekinti a kormány és a Nemzeti Bank részéről a külfölddel szemben. Manoiilescu ma este folytatta a pénzügyi szanálására vonatkozó tárgyalásait.

Az események következtében az ország egyik legnagyobb pénzügyi intézete kényszeregyezséget maga ellen. A bank jelenlegi mérlege még nem került nyilvánosságra, azonban helyzetéről sokat mond a legutóbbi mérleg, amely szerint 125 millió lej alaptőke mellett 60 millió lej tiszta nyereséget mutatott ki. A mérleg jelentése rámutatott arra, hogy a bank 27 bucuresti-i ingatlanát, amelyek hatalmas értéket képviselnek, mindössze egy lej értékben tüntették fel. Az intézet 331 millió tartalékokkal bírt. A bank elnöke Romniceanu sem-

mitőszéki főelnök, alelnöke Argetoianu pénzügyminiszter volt. Az intézet számos érdekeségei között szerepel két erdélyi bank, továbbá hét építkezési vállalat, tizenkét élelmiszeri ipari vállalat, négy bányavállalat, négy faipari vállalat, nyolc vasipari vállalat, egy cipőgyár, öt petróleumvállalat, egy biztosító intézet, két szállító-cég. Ezenkívül még tizennyhárom különböző vállalatban vett részt a Banca Marmorosch.

Az aradi csődbíróságon egyébként ma megjelent a Marmorosch, Blank & Co. aradi fiókjának vezetősége részéről két főtisztviselő, valamint Singer Lajos dr. ügyvéd, akik bejelentették, hogy a beadott kényszeregyezségi kérelem kapcsán utasítást kaptak a pénzügyi központjától, hogy az összes üzleti könyveket láttamozás céljából vigyék fel a csődbíróságra. A fiók könyveit tehát a bíróság fogja lezárni.

Félhivatalos jelentés a helyzetről

A Rador félhivatalos távirati iroda ma a következő táviratot intézte külföldre az összes távirati irodákhoz:

„A mai napon a Marmorosch, Blank & Co. kényszeregyezségi kérelme ellenére a betétek visszavonása alig haladta túl a normális kereteket. Egyes külföldi ügynökségek azt az információt közölték, amely szerint az említett bank kényszeregyezsége több vállalat összeomlását vonná maga után. Tény ezzel szemben az, hogy a Banca Marmorosch, Blank & Co. már régen megszűnt az ország nagyipari vállalatainak ellenőrzője lenni. Ez a mai nap eseményeivel százszázalékos megerősítést nyert. A Marmorosch, Blank & Co. ügye izolált eset, amely érezhető visszahatás nélkül maradt a nagybankokra és nagyvállalatokra. Le kell szögezni ugyanakkor azt is, hogy semmilyen megszorító intézkedések nem lesznek a bankforgalomra vonatkozólag.”

A most közzétett státusból kitűnik, hogy a bank aktívája 4 milliárd 505 millió 324 ezer 154 lej, míg passzívája négy milliárd 143 millió 325 ezer 95 lej. A betétesek száma 12 ezer volt. Nem érdektelen megemlíteni, hogy a bank az utolsó három hónapban egy milliárd 750 millió lejt fizetett vissza betétekben. Az ilfovi törvényszék a kényszeregyezségi tárgyalást november nyolcadikára tűzte ki.

Sulyos kritika a postáról az Aradra érkezett miniszteri rendeletben

A belügyminisztérium megállapítása szerint sok levél elvész a postán — A fontos leveleket ezenül ajánlottan kötelesek a hivatalok továbbítani

Ioanoviciu és Pop postafőnökök nyilatkoznak a rendeletről

Feltűnést keltő értesítés érkezett ma reggel az aradi városházára a belügyminisztérium közigazgatási ügyosztályától Teodor C. Manu államtitkári referens és Stefanescu direktor aláírásával.

Az érdekes leirat, amelyet a belügyminisztérium 8576. A. sorszám alatt adott ki, arra hívja fel Arad város vezetőjének figyelmét, hogy az utóbbi időben számos fontos hivatalos küldemény tűnt el a postán. Ez a jelenség arra kényszerítette a belügyminisztérium megfelelő osztályát, hogy hivatalosan is foglalkozzék a kérdés megoldásával és preventív intézkedéseket léptessen életbe, nehogy továbbra is olyan okmányok tűnjenek el a hivatalos hatóságok kezei közül a posta miatt, amelyek nemcsak az államnak okoznak kellemetlenségeket, hanem gyakran érzékeny károsodással fenyegetik az érdekelt magánosokat is.

A belügyminisztériumi leirat felhívja Arad város vezetőségének figyelmét arra, hogy fontosabb hivatalos küldeményeiket, ha posta útján továbbítják, adják fel lehetőleg ajánlva, mert így a késlekedő küldeményeket meg lehet reklamálni. Ellenkező esetben pedig nincsen rá semmilyen mód.

Az érdekes miniszteri leirat mindenképpen megérdemli a közfigyelmet, mert első ilyen természetű okmány, amikor egy magas hivatali fórum őszinte véleményt mond, ha közvetlen is, a posta működésének tényleges állapotá-

ról. Sajnos, a magánembereknek számai, akik ugyancsak nem kaphják kézhez a nekik küldött egyszerű postai küldeményeket, nincsenek abban a kellemes helyzetben, mint a belügyminisztérium, hogy külön körlevelekben figyelmeztethetnék ügyfeleiket a postai szolgálat gyengéire. Meg kell állapítanunk, hogy a mai gazdasági helyzetben nem engedheti meg mindenki magának, hogy postaküldeményeit a drágább ajánlott takszával adja postára.

Az Aradi Közlöny munkatársa ebben az ügyben felkereste Ioanoviciu Emilt, az aradi állomási posta főnökét, aki a következőket mondotta:

— A belügyminisztériumnak ez a rendelete nagyon meglep, mert érthetetlennek találom, hogy azok a hivatalos levelek, melyek a közhivataloktól a belügyminisztériumba mennek, vagy pedig onnan jönnek a közhivatalokhoz, a postán vesznek el. A postai személyzet minden egyes levélküldeményt, akár hivatalos az, akár nem, a legnagyobb lelkiismerettel kezel, de természetesen, hogy azok a küldemények, amelyek ajánlva adnak fel, a rendes levelekkel szemben előnyökben részesülnek.

Ugyanebben az ügyben kérdést intéztünk Pop Victorhoz, az aradi központi postahivatal főnökéhez is, aki hasonló módon nyilatkozott és kijelentette, hogy nincsen tudomása arról, hogy az aradi postahivataloknál levelek elvesznek.

Fogházbüntetés egy aradi ügyvéd rágalalmazási perében

Mager dr. feljelentése Váró Zoltán dr. ellen — Az aradi törvényszék az ügyvéd illetékességi kifogása dacára is letárgyalta az ügyet — Az ítélet ellen Váró dr. fellebbezést jelentett be —

Érdekes rágalalmazási pert tárgyalt ma az aradi törvényszék. A feljelentő Mager Romulus dr. arad törvényszéki bíró volt, míg a vádlott Váró Zoltán dr. aradi ügyvéd. A feljelentés előzményei a következők:

Váró Zoltán dr.-nak egy peres ügye volt az aradi törvényszéken, amelynél az ellenfél ügyvédje Ispravnic Sever dr. ügyvéd, bírój pedig Mager Romulus dr. volt. A határozat, melyet Mager dr. hozott a kérdéses ügyben, kedvezőtlen volt Váró Zoltán dr.-ra, aki állítólag olyan nyilatkozatot tett, hogy a pert azért vesztette el, mert Mager bíró rokona Ispravnic Sever dr.-nak. Ennek a nyilatkozatnak alapján Mager Romulus dr. rágalmazás miatt megítélte a feljelentést az ügyvéd ellen s ezt az ügyet ma tárgyalta az aradi törvényszék. A tárgyalás megkezdésekor Váró Zoltán dr. illetékességi kifogással élt s konkrét esetekre hivatkozott, ahol a törvényszék a bírói kar panaszos tagjának ügyét letárgyalásra más törvényszékhez tette át. Mager Romulus dr. kérte a bíróságot, hogy az ügyet tárgyalja le. A kérelemnek a törvényszék eleget is tett s úgy a vádló Mager Romulus dr., mint Váró Zoltán dr. meghallgatása után kihirdette az ítéletet, amely marasztaló volt az ügyvédre nézve. A bíróság az ítélet indoklásában rágalmazás vétségében mondomta ki bűnösnek Váró Zoltán dr.-t, mert az általa terjesztett és Mager Romulus dr. bíróra vonatkozó véleménye, ha igaznak bizonyult volna, alkalmas lett volna arra, hogy a bíró ellen feltesse hatósága a fegyelmi eljárást megindítsa. Ezért az ügyvédet 30 napi elzárásra és ötezer lej pénzbírságra ítélte a bíróság.

Ebben az ügyben beszélgetést folytattunk Váró Zoltán dr.-ral, aki a következőket mondotta:

1930 évben egy polgári perben "kérelmet" adtam be az aradi törvényszékhez, előadva, hogy a törvényszék egyik bírój, dr. Mager Romulus az ügy elintézésében nem vehet részt, mivel az alperes ügyvédjével rokoni viszonyban van.

Ezt a teljesen törvénytörő beadványomat elutasította és a legnagyobb meglepetésemre meghozta ezt az ítéletet.

Amint az természetes, az ítélet ellen fellebbezést jelentettem be és tiszta meggyőződésem, hogy a felsőbíróság azt meg fogja semmisíteni.

Az aradi munkanélküliek a közmunkáknál

A városi főmérnök érdekes kimutatása az eddig végzett munkákról.

Muresan János városi főmérnök érdekes kimutatás elkészítését fejezte be a mai napon. A városi főmérnök statisztikát készített mindazokról a munkákról, amelyet október hó elseje óta Aradváros hivatalosan segélyezett munkanélküli munkásai a mai napig elvégeztek. Az érdekes kimutatásból számszerűleg megállapítható, hogy a közmunkákban foglalkoztatott aradvárosi munkanélküliek eredményes munkát végeztek már eddig is és megdolgoztak becsülettel azért a napi munkabérért, amelyet társadalmi uton teremtett elő számukra Aradváros társadalmának üdöztetőkésztsége és a hatóságok céltudatos kötelességtudása.

— Csak őszinte elismeréssel nyilatkozhatom a foglalkoztatott munkanélküliek teljesítményéről — mondotta az Aradi Közlöny munkatársa számára Muresan főmérnök. — Mindenütt vannak kivételek, akik lehetőleg kivonni igyekeznek magukat a munka neheze alól, de a munkához juttatott munkások között ezek száma, saját megfigyelésem szerint elenyészően csekély. Azt hiszem, hogy a fenti eredmények továbbra is joggal biztatnak a közmunkák gyarapodó sikerével.

nevezett bíró ur magára nézve sértőnek találta és feljelentést tett ellenem rágalmazás miatt az aradi törvényszéknél.

A mai főtárgyaláson kifogásoltam az aradi törvényszék illetékességét a fennálló törvényre hivatkozással, mert annak bírói tagja maga a panaszos fél, s a törvény imperatív rendelkezése értelmében a legközelebb fekvő, vagyis a temesvári törvényszékhez teendő át az ügy elbírálás végett: s egyben egyéb kifogásokat is emeltem, amelyek kizárják az eljárás folytatását és kértem a vonatkozó polgári per beszerzését, amely nélkül az ügy el nem bírálható, s amelynek beszerzését éppen a törvényszék már korábban el is rendelte volt, sőt azt maga a panaszos bíró is kérte. Mindezen törvényes kifogásaimat és kérelmeimet a törvényszék

Hárommillió lej értéket képviselnek a Budapestre vitt aradi árvaszéki letétek

Herb dr. törvényszéki bíró érdekes nyilatkozata — A letéttulajdonosok kérényezték a tisztviselő kiküldetését Budapestre

Általános érdeklődést váltott ki az Aradi Közlöny cikke, amelyben a Budapestre átvitt árvaszéki letétekkel és azok kiadásával foglalkoztunk. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ugyanis levélben értesítette az aradi törvényszék árvaugyosztályát, hogy a banknál lévő kimutatásban szereplő értékeket hajlandók kiadni, abban az esetben, ha az értékeket magában foglaló láda kulcsával egy törvényszéki és egy városi tisztviselő Budapestre felutazik.

A letétek ügye annival is inkább aktuális, mert állandóan jelentkeznek igényjogosultak, azonkívül az árvaszéki ügyosztály is állandó permanenciában tartja a felszabaduló értékeket. A mai napon az aradi törvényszék árvaszéki osztálya értesítette az Fevesült Bányai Bank igazgatóságát, hogy néhai Singer János dr. aradi orvos 1916-beli 20—20.000 koronás letéte, melynek mostani értéke a hozzácsatolt kamatokkal együtt mintegy 70.000 lejt tesz ki, kiszolgáltatható az örökösöknek, amennyiben azok a takarékkönyvekkel jelentkeznek.

A letétek lehozatalára vonatkozólag kérdést intéztünk dr. Herb törvényszéki bírónak, az árvaszéki ügyosztály vezetőjéhez, aki kijelentette, hogy érdemileg az ügyvel csak akkor foglalkozhat, ha a letéttulajdonosok kollektív kérvényt nyújtanak be arra vonatkozólag, hogy a kulcsokkal Budapestre küldendő törvényszéki tisztviselők utiköltségét hajlandók fizetni.

Más oldalról elhangzott vélemény szerint ha a bankban meg is volna a jóindulat a letétek kiadására, nem lehetetlen, hogy azok Romániába való lehozatala elé a magyar kormány akadályokat gördítene, bár az sem kizárt dolog, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank levelében azokra a letétekre célzott, amelyeknek tulajdonosai ma is román állampolgárok, tehát valószínű, hogy a magyar kormány a letétek kiadása elé ezeknél semmiféle akadályt nem gördítene.

Célravezetőnek látszik tehát, hogy ha az érdekeltek letéttulajdonosok kollektív kérvényben fordulnak az aradi törvényszék árvaszéki ügyosztályához és meghatározzák azt az összeget, amelyet a kulcsokkal Budapestre utazó tisztviselő rendelkezésére hajlandók bocsátani, hogy letéteikhez így módon jussanak hozzá.

Az Aradi Közlöny munkatársa különben ma felkereste az aradvárosi főszámvivőség hivatalát, ahol a Budapestre vitt gyámpénztári értékpapírok kimutatásának egy példánya még megvan. Megállapítottuk, hogy Aradon 893 árvaszéki letéttulajdonos volt a legutolsó összeírás alkalmával, tehát 1925-ben. A 893 aradi árvaszéki letéttulajdonos papírjainak értéke az 1924-i értékelés szerint 6 millió hatvankilencezer kilencvenöt aranykoronát tett ki, amelyet 1926-ban 2:1 arányban a városi

Titokzatos repülőgép Zalaegerszeg felett

Amint a rendőrök közeledtek, ismét felszálltak.

Zalaegerszegről jelentik: Zalaegerszegen ma délelőtt egy kék-fehér-piros színű duplafedű UEDC. jelzésű repülőgép tűnt fel, amely oly alacsonyra repült, hogy a városban több antennát megrongált. Popovics Lajos rendőrkapitány intézkedésére több kerékpáros rendőrmegment ki a vasutvonal melletti töltésre, ahova a repülőgép közben leszállt. Amikor a kerékpáros rendőrök a vasutvonal mentén feltűntek és már közel voltak a repülőgéphez, az hirtelen felszállt, majd Nagykanizsa irányában elrepült. A rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy a titokzatos repülőgépet kik vezették és hogy milyen célból szállottak le a vasutvonal mentén.

árvaszék, amely ugyanebben az évben megszűnt, 3 millió 196 ezer 893 leiben számított át.

Ennyi volna tehát az az érték, amelyet ezek az Aradról elvitt papírok képviselnek — névértékben. Am ezek között számos olyan papír van, amelyeket hadikölcsönvásárlások fedezésére használtak fel, tehát a megszerezhető érték lényegesen kisebb.

Borosjenői népviselet, husvéti piros tojások egy amerikai muzeumban

A világ legnagyobb etnografiai muzeumának levele Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgatóhoz. — Miniatur-babát küldenek Románia legszebb népviseletébe öltöztetve Amerikába.

Nichi Lázár dr., az aradi Kulturpalota igazgatója érdekes levelet kapott nemrégiben Amerikából. Ashbury-Park bélyegzővel ellátott borítékban jött a levél, amelyben felkérték az aradi Kulturpalota muzeumát, hogy amennyiben lehetséges, járuljon hozzá az Ashbury-Parkban felállítandó etnografiai muzeum gyűjteményéhez. Nichi Lázár dr. elhatározta, hogy amennyiben módjában van, teljesíti az etnografiai muzeum gyűjtőbizottságának kérését. A borosjenői népviselet duplikátját szánta Nichi Lázár dr. az ashbury-i etnografiai muzeumnak, mel a világ legnagyobb néprajzi muzeumának készül s most ügyes amerikai trükklevek útján szolítja fel a világ valamennyi néprajzi muzeumát a gyűjtemény összehordására.

Az ügyben most érdekes fordulat állott be, amennyiben Nichi Lázár dr. tudomást szerzett arról, hogy az aradi tanítónőképzőnek birtokában van egy miniatűr népviselet, mely a borosjenői nemzeti viselet tökéletes példánya — kicsiben. A nemzeti viselet miniatűr-másolata a tanítónőképző igazgatónőjének megrendelésére készült megfelelő nagyságu babával együtt. Nichi Lázár dr. most tárgyalásokat folytat az intézet igazgatónőjével, hogy megszerezze a nemzeti viseletbe öltöztetett babát az ashbury-i etnografiai muzeum számára. A miniatűr népviseletnek az az előnye a muzeum rendelkezésére álló duplikáttal szemben, hogy könnyen csomagolható és szállítható. Az igazgatóság ezenkívül jellegzetes husvéti tojásokat is küld Ashburyba, a készülő muzeum számára, melyeket viasszal bevonva, fapálcikák által bevésve készítenek egyes vidékeken. A küldeményt már a napokban elindítják Amerika felé.

Pénteken hirdetik ki az ítéletet a lupényi vérfürdő ügyében

Elhangzottak a perbeszédék.

Dévről jelentik: A lupényi vérfürdő tárgyalásának ma volt az ötödik napja a dévai törvényszéken. **Sarbu** ügyész hatalmas vádbeszédében azt igyekezett kifejtetni, hogy valamennyi vádlott vétett a törvény ellen, akkor, amikor hónapokon keresztül készítették elő a sztrájkot. A munkások a hatóságok felszólításainak nem tettek eleget és így öök maguk provokálták az összetűzést. Dr. **Jujan Victor** védő beszédében azt mondta, hogy azokért a véres eseményekért csakis a volt nemzeti-parasztpárti kormányt lehet felelőssé tenni. A különböző védőbeszédék a sztrájk és a szilvölgyi nyomorúság valódi okait igyekeztek a bíróság elé tárni és azt bizonyították, hogy ez a sztrájk nem szervezett sztrájk volt, hanem a tömegakarát megnyilatkozása.

Dr. **Almasan** védő többek között azt adja elő, hogy igazolni tudja, miszerint a hatóságok egyenesen elhatározták, hogy a sztrájkot vérfürdővel fogják megakadályozni, ezzel azután elrettentő példát statuálnak, nehogy egy ilyen sztrájk még egyszer előfordulhasson.

Továbbá **Paulin** csendőrmester annakidején azt vallotta, — folytatta a védő — hogy abban a pillanatban, amikor a csendőrök a puskatust használni kezdték, a tömeg oszlani kezdett és ekközben használta a katonaság fegyverét s ez a szörványos lövöldözés körülbelül öt percig tartott. A védő még azzal bizonyítja, hogy a hatóságok előre elhatározták az erőszakot, hogy a 18 halottból 15-nek fejlevése volt és a többi is a felső testében kapta a lövést. A védőbeszédék elhangzása után az ítélet kihirdetését okt. 30-ra tűzték ki.

Bocu Sever párisi butorainak vámügyét tárgyalta az aradi törvényszék

A volt miniszter hatalmas beszédben tiltakozott a vád ellen — November 3-án hirdet ítéletet a törvényszék

Bocu Sever nyilatkozata az Aradi Közlönynek

Az aradi törvényszék **Sanciuc**-tanácsa ma tárgyalta **Bocu Sever** volt miniszter ismeretes butorcsempészési ügyét. **Bocu Sever** azzal vádolták meg, hogy bánáti miniszter korában Párisból két vagon butort és selvemárut hozott be s midőn azok a curtici-i vámhoz megérkeztek, magas közjogi pozícióját arra használta fel, hogy azokat a vámhatóságok a vámilleték kiróvása nélkül engedjék be az országba. Megindult az eljárás és a vámvezérigazgatóság közel kétnmillió lej vámbírságot rótt ki **Bocu Sever**-re.

A mai érdekes törvényszéki főtárgyaláson **Bocu Sever** volt miniszter személyesen is résztvett, hatalmas beszédben mutatott rá a vád tarthatatlanságára. A vámvezérigazgatóság kiküldöttje ezzel szemben bizonyítani igyekezett mindazokat a körülményeket, melyekből meg lehet állapítani, hogy tényleg csempészség történt, illetve a curtici-i vámhatóságok deferálni voltak kénytelenek a vámolásnál megjelenő **Bocu Sever**nek, mint miniszternek, aki a vád szerint arra hivatkozott, hogy **Ieianu**, akkori pénzügyminiszteri secretar-generállal már elintézte a vámilleték kérdését. A bíróság közel három órán keresztül foglalkozott **Bocu Sever**nek az ügyével és rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy ebben az érdekes ügyben november 3-án hirdeti ki az ítéletet.

Alkalmunk volt a tárgyalás befejezése után beszélgetést folytatni **Bocu Sever** volt miniszterrel, aki az **Aradi Közlöny** számára a következőket mondotta:

— Ismételtelen csupán annyit kívánok leszögezni, hogy lippai házamat, amelyről már annyiszor megállapították, hogy minisz-

tersegem alatt „szereztem“, még 1926-ban építettem, tehát amikor még szó sem volt arról, hogy miniszter leszek.

— A kérdéses két vagon párisi küldemény nem is annyira butorokból, mint inkább selyemtapétákból állott, amelyeket speciális butorszállító kocsikba csomagolva küldöttek el címre. A curtici-i vámhatóságoknál nem azirányban intervenáltam, hogy a küldeményeket ne vámolják el, hanem csupán arra kértem a vámfőnököt, hogy a két vagon **Radnára** irányítsa, ottani elvámolás céljából. Ezt pedig azért kértem, mert a tapéták speciálisan voltak csomagolva és mivel a curtici-i vámnál minden csomagot fel kellett volna bontani, a radnai állomásról Lippára való átszállítása körülményes és nehézkes lett volna.

— A vámolás **Radnán** valóban meg is történt és 200 ezer lej vámilletéket vetettek ki a küldemények után. Ezt soknak találtam és a pénzügyminisztériumtól vámdredukciót kértem, amelyet meg is kaptam. A minisztérium 85.000 lejből állapította meg a vámilletéket, amelyet — kénytelen vagyok beismerni — nem fizettem ki azonnal. Ennek magyarázata azonban abban keresendő, hogy akkor már a temesvári kormányzás élén állottam, rendkívül el voltam foglalva és nem jutottam hozzá, hogy a vámilletéket befizethessem. Midőn a kormányzás eléről távoztam, jelentkeztem a 85.000 lej kiegyenlítése miatt, meglepetésemre azonban az összeg átvételét megtagadták azzal, hogy a két vagon csempészetün került az országba és ezért ellenem az eljárás a hatóságok részéről megindult. Teljes bizalommal tekintek a partatlan bíróság ítélete elé, mert meg vagyok győződve, hogy mérlegelni fogja azokat a körülményeket is, amelyeket a mai tárgyaláson előadtam.

Próbálja meg a Cadum szappant!

Még az elővigyázatos hölgyek is csak ezt használják!

JELKEPE A TISZTASÁGNAK

A hölgyek mindig elővigyázatosak a szappan kiválasztásánál. Ettől a választástól függ az arcszínük szépsége és bájossága, mely annyira finom és értékes.

Évek óta millió azoknak a nőknek a száma, akik önként választották a Cadumot a sok ezer más gyártmányok közül. Ez világos és teljes bizonyítéka az ő minőségének. Egy ilyen eredmény az Ön részére is. Asszonyom a legnagyobb garancia.

Próbálja ki a Cadum szappant. Az arcszínét gyöngéden felfrissíti. Illata lágy és kellemes. Az anyák olyan tisztának és finomnak tartják, hogy teljes bizalommal használják gyermekeik részére is.

Kemény és tartósságánál fogva a Cadum rendkívül gazdaságos. Egy gondos szárítás minden csepp nedvességtől mentesítette. A gyártása annyira modern és higiénikus, hogy senki másról érintve nem lesz az Ön kezén kívül.

Egy szilárd szappan, melynek utolsó részese kéje is kihasználható.

Cadum szappan

Péchy Erzsé mentő vallomása Vay Kázmér bűnügyében

A szőke primadonna nem pezsgőzött Vay-al — A védő súlyosan megfenyegette a nyomozást végző közegeket

Budapestről jelentik: A nagyszabású építkezési panama ügyének mai tárgyalásán Vay Kázmér mellett feltűnő kedvező hangra vallomást tett a tárgyalás legérdekesebb tanúja, **Péchy Erzsé**, az ismert szőke primadonna, aki elmondotta, hogy ő nem vett részt Vay Kázmér rendezésében pezsgős vacsorákon. Ő maga néhányszor adott vacsorát, amelyen mindannyiszor nagy társaság volt jelen. A mai tárgyalás egyébként bővelkedett érdekes és izgalmas momentumokban. Az ügyész jegyzőkönyvet gépelő gépirónő elmondotta, hogy a jegyzőkönyvet maguk a vádlottak, **Vay**, **Liftke** és **Halassy** diktálták, akikre a vallomáskor maga **Halassy** védője is rászólt, mordván: — Megőrültél, hogy ilyen dolgokat vallasz...

A kihallgatások alkalmával — vallotta a gépirónő — fenyegetések is elhangzottak. **Medvig** védő például kijelentette, hogy sor kerül majd még azokra is, akik most a nyomozást végzik és ezt a munkát még keserűen megemlegetik.

Az aradi mozik mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: FÉRFIAK LUCY KÖRÜL. Vigjáték. Főszereplők: Liane Haid, Walter Rilla, Trude Hesterberg, Lyen Deyers, Oskar Karlwels.

SELECT MOZGÓ: BOMBARIPORT HOLLYWOODRÓL. (Wir schalten um auf HOLLYWOOD). A Metro Goldwyn sztárok parádéja. Közreműködnek: Joan Crawford, John Gilbert, Ramon Novarro, Nora Gregor, Adolphe Menjou, Buster Keaton (Malek), Heinrich George, Dita Parlo és Albertina Rasch világhírű balettje, Paul Morgan a németek kedvenc komikusa konferál.

ELITE MOZGÓ: PRIMADONNÁK LOVAGJA. Vigjáték. Főszereplők: Bessie Love, Charles King, Maria Dressler.

GRADISTE MOZGÓ: Javítási munkálatok miatt az előadások szünetelnek.

HIREK

Az első vasuti merénylet

A Matuska-ügy és a megismétlődő vasuti merényletek felhívták a figyelmet arra, hogy már sokkal előbb is történtek vasuti merényletek. Az első vasuti merényletet 1873-ban követték el az Egyesült Államokban Jowa közelében. A vasuti merénylet szervezője egy Jesse James nevű ember volt. Ebben az időben észak és dél között dult a háború s főként Amerika nyugati tartományai-ban teljes anarchia uralkodott. Guerilla bandák fosztogattak az egész országban, kirabolták és megölték politikai ellenfeleiket. A békekötés után is tovább folytatódott ezek a kilengések. A James testvérek, akik feltűnő robusztus külsejű emberek voltak, a háború alatt ellenfelekként álltak egymással szemben. A Cansas tartományban levő Lawrence város elfoglalásánál Jesse James egy maga harminchat embert lőtt agyon.

Ez a mindössze huszonhárom éves fiatal ember jutott arra a borzalmas gondolatra, hogy egy vonatot felrobbant és kirabol. Egy meleg júliusi napon, amikor már sötétedett, leshelyén Cac County közelében, a Turkey patakánál, ahol a pályának éles görbülete van, felállította banditársait. A vonatnak öt személy és két hálókocsija volt. A halálra ítélt vonat átment egy hidon és huszonöt angol mérőföldes sebességgel a hegyszakadékon robogott keresztül. A mozdonyvezető észrevette, hogy valami van a sínen, fékezett, azonban már késő volt. A mozdony felrobbant, az utána lévő kocsi kigyulladt, a mozdonyvezető meghalt, az utasok súlyosan megsebesülve halálfelelem közben látták, hogy rablók közelednek, akikkel szemben nem is próbáltak védekezni. A vonat Sanfranciskóból eredő nagyobb aranszállítmányt szállított. Ez az aranykészlet és az utasoknál lévő pénz az utolsó centig a rablók birtokába jutott. Ötezer dollárt tűztek ki a vasuti rablók kézrekerítésére, azonban a tetteseket nem sikerült elfogni és csak sokkal később derült ki, hogy kik voltak a tettesek.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Élénk északnyugati szelek, helyenkint újabb esők.

— **Bucurestibe utazott a rendőrkvesztör.** Moga Romulus dr. rendőrkvesztör, Giurgiu Romulus kvesztörhelyettes, Valean Demeter Komiszár és Orgovici Komiszár ma Bucurestibe utazott. A bucuresti-i út szolgálati ügyben történik.

— **Unifikálják a tisztviselői fizetéseket.** Bucurestiből jelentik: Argetoianu pénzügyminiszter unifikálni akarja a tisztviselői fizetéseket. A terv szerint a legszigorúbban körül fogja határolni az egyes fizetési osztályokat. Az első fizetési osztályba a patriarcha, a marsallok és a miniszterelnök fog tartozni.

— **A krétai helyzet.** Londonból jelentik: Ciprusi jelentések arról számolnak be, hogy a városokban valamelyest javult a helyzet. A rendőrség három kommunista gyűlést oszlatozott fel s két kommunista agitátort letartóztatott. Kerryimában a katonaság és a tömeg között összeütközésre került a sor. A katonaság fegyverét használta s így három halott és igen sok sebesült maradt a helyszínen. Samagustában a tömeg felgyújtott egy rendőrállomást.

— **A kereskedelmi miniszter és a cukorárak.** Bucurestiből jelentik: Az ipar- és kereskedelmi minisztériumban ma értekezletet tartott Vasilescu Carpen kereskedelemügyi miniszter a cukorgyárosokkal. A miniszter péntekig kért választ a gyárosoktól, hogy hajlandók-e huszonöt százalékkal leszállítani a cukor árát.

— **Harminc százalékkal redukálták a cseh vasuti tarifát.** Prágából jelentik: A cseh államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy a vasuti személytarifát 30 százalékkal redukálja.

— **Összeütközött két tehervonat.** Bucurestiből jelentik: A Campina—Baicoiu közötti vonalon két tehervonat összeütközött. Az összeütközés következtében a pályaudvar annyira megrongálódott, hogy a forgalmat mellékvágányokra kellett terelni, ami a személyforgalomban többórás késést okozott. Három fekező a karambol következtében súlyosan megsebesült. A vizsgálat megállapította, hogy az összeütközésért Radulescut, a 33018-as számú tehervonat vezetőjét terheli a felelősség, akit letartóztattak.

Hatszázezer lej birságot róttak ki

A Monopol-főnökség ágensei négyszáz kilogramm dohányt találtak a kereskedőnél elrejtve — Az aradi törvényszék holnap dönt, hogy elfogadja-e a kereskedő által felajánlott biztosítékot, vagy pedig letartóztatja a főtárgyalásig

Az aradi monopolfőnökség bizalmas értesítést kapott, hogy Szűsz Miklós ujszentannai kereskedőnél, valamint Buna Illés szentannai lakosnál nagyobb mennyiségű dohány van elrejtve. A feljelentés szerint a dohány saját termelésű, amelyet azonban nem szolgáltatott be a dohánybevéltőhöz, hanem elrejtettek azzal a céllal, hogy a monopolhivatal megkerülésével értékesítsék.

A feljelentés alapján a monopolhivatal ágensei tegnap házkutatást tartottak Szűsz Miklós és Buna Illés lakásán, ahol több mint 400 kilogramm elrejtett dohányt találtak. A nagymennyiségű dohányt lefoglalták, a kutatás eredményéről jegyzőkönyvet vettek fel s nyomban kirótták a pénzbridságot is. Szűsz Miklósról hatszázezer lejt, míg Buna Illésre 30 ezer lejt. Tekintettel a birság nagyságára, értesítették a csendőrséget, amely őrizetbe vete-

— **A kihallgatások alkalmával egy kommunista kiugrott az ablakon.** Bucurestiből jelentik: A kisenevi rendőrségen a napokban leleplezett kommunista szervezkedés kihallgatásai alkalmával egy Ania Adminovici nevű kommunista nő idegrohamot kapott és kiugrott az ablakon. A nő lábát törte és azonkívül könnyebb sérüléseket szenvedett.

A SZERENCSES NYERŐK SEREGE dícséri már eddig is a Zsidó Kórházak nagy sorsjátékánál. Pedig a nagy nyeremények húzása még csak ezután következik. Öt osztályon keresztül húzzák még a Zsidó Kórházszorsjegyeket és minden két hétben van egy húzás. Emberei sorsok forognak a szerencsekerékben és senki sem tudhatja, hátha éppen őrá mosolyog a szerencse. Ne legyen könnyelmű, ne dobja el a szerencséjét. Mindössze 100 lejről van szó és ezért a 100 lejért könnyen egy milliót nyerhet. A legközelebbi húzás november 1-én lesz. Siessen és vegyen Zsidó Kórházszorsjegyet, hogy résztvehessen már a legközelebbi húzáson. Postal megrendelésnél 100 lej beküldése ellenében portómentesen kap egy sorsjegyet Koch Dánielnél Arad, Strada Eminescu.

— **Péksütemények árusításának engedélyezését kérték a főúccákon az aradi pékmesterek.** Radu Corneli dr. interimár-bizottsági elnökkel ma délután az aradi pékmestereknek egy deputációja jelent meg. A pékek, akiknek az előző városi házi rezsim megtiltotta, hogy fehér lisztből készült süteményeket árulhassanak a város főúccáin, arra kérték a város jelenlegi vezetőjét, hogy engedélyezze újra a sütemények főúccai árusítását. Radu dr. a deputációnak adott válaszában kijelentette, hogy a kérdéssel az interimár-bizottság a legközelebbi ülésén foglalkozni fog: ha méltányos és megengedhető az aradi pékek kívánsága, a város vezetősége nem fog eléje akadályokat gördíteni.

Damast- ágyneműre-

uj minták — olcsó árak

RUTTKAY & BOTYE cégnél

— **Házasság.** Szerényi Kátó és Mairovitz Imre házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Az ujszentannai önkéntes tűzoltók** vasárnap délután nagyszerűen sikerült házi versenyt rendeztek. A versenyen nyolc egyesület vett részt. Az első díjat a simonyifalvai tűzoltók, a másodikat a pankotaiak, a harmadikat Erdőhegy-Kisjenő nyerték el. Az impozáns tűzoltó-verseny rendezéséért Öváry Ferenc kerületi inspektort és Zimmermann Félix tűzoltóakasztet illeti elismerés-

te! a két dohánycsempész, akiket ma állították elő az aradi törvényszékre.

A több mint félmillió lejes birsággal sújtott kereskedő és társa ügyét előállításuk után nyomban tárgyalás alá vette a bíróság. Szűsz Miklós védője, Cotioiu Romul dr. előterjesztéssel élt, amelyben igazolta, hogy ügyfelének háza és birtoka van Ujszentannán, tehát megfelelő garanciát tud nyújtani arra, hogy a 600 ezer lejes monopolbirságot ki tudja fizetni. A bíróság rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy holnap hirdeti ki a határozatát arra vonatkozólag, hozzájárul-e Szűsz Miklós és társa szabadlábra helyezéséhez s elfogadja az általuk felajánlott garanciát a birság kifizetésére, vagy pedig elrendeli fogva tartásukat addig, amíg a törvényszék letárgyalja a félmillió lejes birság ügyét, amely alkalommal esetleg csökkentik a hatalmas birság összegét.

Sötétségbe borult egy városrész a felrobbant központi kábel miatt

Huzamosabb ideig is eltartthat, amíg megtalálják a hibát.

Kellemetlen meglepetésben volt részük ma a kora reggeli órákban a volt Széchenyi-, Batthyány-uccák, valamint a Boros Béni-tér főterei oldalán levő házak lakóinak. Körülbelül reggel 7 óra felé ugyanis a városnak ezen részén az áramszolgáltatás váratlanul megszűnt. A villanygyár egymásután kapta a reklamációkat és ezért több szakmunkást küldött ki a hiba megkeresése céljából. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Butescu aradi villanygyári igazgatót, aki a váratlan villanyzavarról a következőket mondotta:

— A baj a kábelvezetékekkel történt. A kábelben valahol a szigetelés megszakadt és ennek következtében a város egyik központi kábelét a villanyáram szétvetette és ez okozta a bajt. Hogy ez hol történt, azt még egyelőre nem lehet megállapítani és a szakmunkások, akiket kiküldtünk, a mai nap folyamán még nem tudták megállapítani, hogy melyik központi kábel robbant fel. Az ásatási munkálatokat — folytatta Butescu igazgató — az egész napon át tartó esőzés erősen hátráltatta. Minden valószínűség szerint rövidesen meg fogjuk találni a helyet, ahol a robbanás történt és így sikerülni fog a kábelt egészen rövid idő alatt kijavítani. Amennyiben a javítási munkálatok több napig fognak tartani, úgy kénytelenek leszünk azokra a vonalakra, ahol jelenleg nincs áram, légi vezetékeket alkalmazni.

Ma este a fent megjelölt utcák koromsötétségben voltak és valamennyi lakásban petróleum-lámpákkal vagy pedig gyertyával világítottak.

— **Elfogott betörő.** A Közelmultban Klíng Mór, Piata Avram Iancu (Szabadság-téri) kereskedő feljelentést tett ismeretlen egyén ellen, aki lakásába betört és onnan mintegy 4000 lej értékű ruhaneműt vitt el. A rendőrség ma elfogta Nedelcu József betörőt, akinél a lopott ruha egy részét meg is találták. Nedelcu ellen bevezették a vizsgálatot.

Felhívás!

Villanyzavar következtében beállott áramszünetelés miatt kérem a m. tisztelt vásárló közönséget, hogy beszerzését lehetőleg nappal eszközölje szíveskedjenek.

Strasser divatruháza.

— **P. Pál Aranka** táncitanárnő tanulmányutjáról hazaérkezett. Táncanfolyamait, ahol a legújabb táncokat tanítja, november 3-án este a Krispin-teremben kezdi meg.

Házasságot kötött a Justice for Hungary egyik repülője

Budapestről jelentik: Magyar Sándor, a Justice for Hungary navigatorja ma házasságot kötött. Santelli György newyorki. vívómester magyar feleségét, Puskás Gizellát vette nőül, akivel Amerikában ismerkedett meg és amíg ő a repülőgépen, addig Puskás Gizella hajón tette meg az utat hazafelé. Santelli, amikor megtudta, hogy felesége válni akar tőle, nem gördített semmi akadályt elébe.

— **Bizottsági ülések a városházán.** A hét folyamán három bizottsági ülést hívtak össze az aradi városházára. A vízügyi bizottság Tripa főmérnök vízszűrési kísérleteit fogja összefoglalni, míg a mozi-bizottság a helyárák leszállításának lehetőségeit fogja megvitatni. Ma tartotta első együttes ülését a városi tiszviselők és az interimár-bizottság három tagu delegációjának közös bizottsága, amelyen konkrét megállapodások jöttek már létre a város és a tiszviselők között lefolyt 16 milliós perben. Remény van rá, hogy már a jövő hétre létrejön egy 50—60 százalékos meg egyezés. A bizottságok alapos munkáját az a tény teszi lehetővé, hogy a város vezetősége az 1932. évi költségvetés összeállításával van elfoglalva és így az interimár-bizottság már kedden sem tartotta meg ülését.

— **Érdekes árlejtés folyt le ma délelőtt az aradi városháza gazdasági hivatalában.** A Mossóczy-telep esőlevezető főcsatornájának egy 400 folyóméteres utszakaszára hirdettek pályázatot, melyen a mai napon három cég vett részt. Az ajánlattevő cégek: Steiner József 514.000, Pellegrini József 516.000 és a Rossi és Pellegrini-cég 468.800 lejes ajánlatai közül a bizottság a legutóbbit tartotta a legmegfelelőbbnek és ezt az ajánlatot terjesztik elfogadásra az interimár-bizottság legközelebbi ülése elé.

— **A Kölcsey-Egyesület új előadója.** A Kölcsey-Egyesület irodalomtörténeti előadásai nagy érdeklődést váltanak ki Aradváros kulturális életében. Az Iparosotthon nagytermében ma új előadó mutatkozik be: Blédy Géza, az aradi rómkath. főgimnázium fiatal irodalomtanára tartja meg első előadását. A magyar lovagkor romantikus lovag-költőjéről, Balassa Bálintról beszél és felolvassa a száműzött költő legszebb verseit. A jövő héten Blédy Géza folytatja előadásorozatát: Zrínyi Miklósról, a szigetvári hősről tart előadást. Kara Győző nagyrétékü történeti összefoglalásait pénteken folytatja.

— **Hitler.** Ezzel a címmel tart előadást a Zsidó Ifjúsági Kulturkör szerdán este 9 órakor, a köz volt Hasszinger-ucca 2. szám alatti helyiségében.

— **A Magyar Párt ifjúsági ifutagozata f. hó 28-án este fél 10 órakor „Mai ifjúság” címmel vitatást rendez,** melyre érdeklődőket szívesen lát az ifj. tagozatok rendezősége. Beléptidij nincsen. Ruhátár nem kötelező.

— **Osztásnak indult állapotban találták meg egy tanítónő és gyermekének holttestét.** Budapestről jelentik: Ma délelőtt az Alföldi-ucca 18. szám alatti ház egyik lakását rendőrök törték fel, ahová a lakók felkérésére szálltak ki. A lakásból ugyanis kibírhatatlan bűz áramlott ki és bérletjét, Bizig Józsefné fővárosi tanítónőt sem látták már mintegy két hét óta. A rendőrség embereit, amint behatoltak a lakásba, a hálószobában borzalmas látvány fogadta. Az ágyban Bizig Józsefné osztásnak indult teteme feküdt és egyik kezével szintén halott, 12 éves kislány fogta át. másik kezében pedig néhány hónappal ezelőtt elhunyt férje arcképet szorongatta. Megállapítást nyert, hogy gyermekének gyorsan ölt mérget adott be, amelyet ő is bevett és együtt várták a halált, miközben fia elaludt karján. Búcsulevelet hagyott hátra, amelyben elmondja, hogy nem tudta túlélni férje halálát.

— **H. Sziklay Gizi Str.** Cercetasilor (Szent Pál-uccai) tánciskolájában november hó 4-én új táncokon kezdődik.

— **Tettes érték Kolompár Mária piaci zsebtolvajját.** Zichermann Sománé. Piata Radulescu 5. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a piacon ismeretlen tettes ellopta több ezer lejt tartalmazó pénztáskáját. Azonnal megindult az ügyben a vizsgálat, aminek során előállították Kolompár Mária megrögzött zsebtolvajját, akinél a táskát tartalmával együtt meg is találták. A tolvaj cigányasszony ellen az eljárás megindult.

A vasutigazgatóság Aradra helyezésének ügye a parlament előtt

Aradváros vezetésének nagy-jelentőségű akciója — Dr. Radu

Cornel interimár-bizottsági elnök memoranduma a siker érdekében —

Az a nagyarányú akció, amelyet az *Aradi Közlöny* kezdeményezésére Arad hivatalos hatóságai az aradi CFR. igazgatóság, illetve kerületi főfelügyelőség visszahelyezése érdekében indítottak, a mai napon újabb fejezetéhez érkezett el. Miután Aradváros interimár-bizottsága egyhangúlag kimondotta, hogy energikusan állást foglal a vasuti főfelügyelőség visszahelyeztetése érdekében, dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnök maga vette a kezébe az ügyet, hogy a megfelelő teendőket az akció sikere érdekében előkészítse. Radu dr. az elmúlt hivatali szünnapokat arra használta fel, hogy a kérdés egész komplexumát áttanulmányozza és egy memorandumba foglalja össze, amelyet Aradváros vezetősége a maga részéről terjesztene fel felettes fórumaihoz. Ebben az ügyben beszélgetést folytattunk Radu dr.-ral, aki a következőket jelentette ki munkatársunk előtt:

— Az *Aradi Közlöny* értesülése megfelel a valóságnak: egy memorandumon dolgozom,

amelyet Ionescu-Sisestí miniszter, aradi kormányképviselő és dr. Pop Valér erdélyi miniszter urak elé kívánok juttatni. Mindketten személyesen is megígérték számomra támogatásukat a CFR. inspekciónak Aradra való visszahelyeztetése érdekében. Mivel komoly remény van rá, hogy úgy Ionescu-Sisestí, mint Pop Valér dr. miniszter urak a közeljövőben mégis csak felkeresik Aradot, a memorandumunkat előkészítettük. Mindazonáltal ezzel nem érjük be, hogy Aradváros nagyközönségére nézve gazdaságilag oly nagyjelentőségű kérdésben eljárjunk, — fejezte be nyilatkozatát Radu dr. — hanem módot keresünk arra is, hogy az aradi kormányképviselők segítségével a közeljövőben megnyíló *parlament ülésszak* elé is bevigyük a kérdés *letárgyalását*, mert tarthatatlannak látjuk a jelenlegi állapotot, amely pusztulásra ítélte az aradi CFR. palotát ugyanakkor, amikor a CFR. vezérigazgatóság közel hárommillió lejt kénytelen ráfizetni a temesvári kirándulásra.

Nagyarányu kommunista-szervezkedést leplezett le az aradi állambiztonsági hivatal

Eddig huszonöt letartóztatás történt — Előkészületek a november hetedikéi vörös napra

A nyomozó hatóságok országsszerte és így Aradon is már hetekkel ezelőtt annak tudomására jutottak, hogy a titokban még mindig fennálló kommunista szervezetek újból mozgolni kezdtek.

Megállapítást nyert, hogy a közeljövőben a kommunisták világszerte általános demonstrációt terveznek. A demonstráció érdekében már hetekkel ezelőtt megindult a szervezkedés Aradon is. A szervezkedés élén két, a kommunista ügyekből már ismert munkásvezér: Káli János és Vasuta Béla, továbbá két munkásnő: Mateis Ilona és Papp Ilonka állottak.

Két nappal ezelőtt, amikor a nyomozó közegeknek már elég terhelő adat állott rendelkezésére, az állambiztonsági hivatal Tache Ciorescu főnök vezetésével házkutatást tartott több Astra-gyári és CFR-üzemekben, továbbá a Textilgyárban dolgozó munkás lakásán. A házkutatások, amelyek két napon át folytak, meglepő eredménnyel jártak. Megállapítást nyert, hogy a november 7-iki demonstrációhoz már minden elő volt készítve. Kompromittáló iratok, alkalmi röpcédulák és más nyomtatványok egész tömege jutott a rendőrség birtokába. Találtak egy alkalmi újságot, is, amelyet külön a november 7-iki évfordulóra nyomtatottak. A tapasztaltak nyomán egy sereg házkutatást is eszközöltek, a kommunista szervezkedés vezetőit, Káli Jánost, Vasuta Bélát és több munkásnőt azonban még nem sikerült kézre keríteni, mert azok ismeretlen helyre távoztak.

A szigorú házkutatások nyomán sorozatos letartóztatásokat eszközölt. Huszonöt munkást és munkásnőt kísérték be a rendőrségre a leplezett szervezkedésből kifolyólag, így többek között Szelecsán István lakatost, David Lajos lakatost, Stoica N. Str. Numa Pompiliu uccai pékmestert, Kotrocó Istvánt, Bozsek I., Kigyós N. és még több munkást, akik közül a legtöbben az Astra-gyárban dolgoznak. A szigorúancán azonnal hozzáfogtak az előállított kihallgatásához, amely még nem fejeződött be.

A kihallgatásokból megállapítható, hogy ezelőtt három-négy héttel a Braun-féle téglagyár mellett délután mintegy 20—25 munkás a szabad ég alatt gyűlést tartott. A gyűlésen Káli János és Vasuta Béla szóaltak fel, akik a munkásokat szervezkedésre szólították fel és a jelenlevőket megbizták azzal, hogy munkástársaik között agitációt fejtsenek ki. Az előállított

tak általában azt vallják, hogy a gyűlésen tett agitációs ígéretek nem váltotta be senki és a mozgalom teljesen ellanyhult.

A vallomások jórésze Káli János ellen irányul, aki állítólag a szervezkedés főirányítója lenne. Ezzel szemben lehetséges az is, hogy a vallomások azért terhelőek Kálira, mert őt még nem fogták el a hatóságok és az előállítottak abban reménykednek, hogy Káli amugy is elkerüli az igazságszolgáltatást. Értesülésünk szerint az esti órákban több szabadlábrahelyezés történt. A kihallgatások a nagyszabású kommunista szervezkedés ügyében ma egész nap folytak és előreláthatólag csak holnap délben fejeződnek be.

Világértekezlet Párisban a jóvátételek kérdésében

Laval nyilatkozik az amerikai tárgyalásokról. Szoros együttműködés Franciaország és Amerika között.

Párisból jelentik: A Newyork Herald amerikai hírforrásból származó értesülés alapján közli, hogy Laval francia miniszterelnök, amint visszaérkezik Európába, felhatalmazást kér a francia kormánytól, hogy a jóvátételek kérdésében érdekelt nemzetek, így Németország bevonásával, értekezletet hív egybe, amelynek az lenne a feladata, hogy döntsön a jóvátételek terhek leszállítására vonatkozólag és az új fizetési tervek dolgában, amelyet azután a moratórium lejártá után azonnal Hoover elé terjesztenének. A világértekezlet vélemények szerint Párisban lenne november végén, vagy december elején. A francia sajtó emiatt már nem látja oly diadaltesnek Laval amerikai útját, bár nem kétséges, hogy a Newyork Herald cikkét nagyfokú optimizmus jellemzi.

A newyorki francia kereskedelmi Kamara Laval távozása előtt búcsubankettet rendezett, amelyen Laval érdekes összefüggő nyilatkozatot tett amerikai útjának eredményéről:

— Mostantól kezdve tehát tudjuk, hányadán vagyunk, mit várhatunk és mit várhatnak tőlünk. A tanácskozás eredményeinek megfelelően a jövőben szoros együttműködés jön létre Franciaország és Amerika között, hogy a francia kultúrát megóvhassuk a fenyegető veszedelmektől.

Nehéz sors német hercegnek is lenni...

Hol vannak, mit csinálnak a német uralkodóház tagjai?
— Dolgoznak, hogy megéljenek — Harc a betevő falatért

Nehéz az élet!... Ezt a nekifohászkodást valamikor csak a polgári osztály hallatta és érezte, aztán jött a világdulás és elsőnek az orosz nagyhercegek, grófok és bárók, később pedig a többi detronizált uralkodócsaládok tagjai is kisajátították. Ki merne volna még a legmerészebb fantáziájában is elgondolni, hogy jön idő, amikor nagyhercegek, főhercegek és más királyi hercegek vándorbotot ragadnak és felgyűrt ujjakkal látnak hozzá, hogy a két kezük munkájával keressék meg a betevő falatot.

Az elmenekült orosz arisztokrácia nyomoráról és küzködéséről már eleget hallottunk, de a német uralkodóházak tagjairól eddig vajmi keveset tud a nagy nyilvánosság. Pedig a német dinasztia tagjai is idegenben, legtöbbször nyomorban él és kemény munkával állja a harcot az élettel.

Lajos Ferdinánd herceg az összeomlás után letette a filozófiai doktorátust és amikor látta, hogy ebből a doktorátusból sem lesz kenyér, huszonöt évvel a vállán, kivándorolt Amerikába. Ott egy ideig Ford autógyárban dolgozott, mint fizikai munkás, majd évek múlva Buenos-Ayresba költözött és ott él még ma is. Állítólag önállósította magát az autószerelésben.

Hohenzollern Sigmund herceg szintén Amerikát választotta második hazájául. Huszszu ideig egy üzletben volt mint egyszerű alkalmazott, majd később sikerült neki félretett pénzéből Kostarikában farmot vásárolni és most ott gazdálkodik.

Jochim Albert herceg a művészpályát választotta. Értett a zenéhez, kiment Amerikába

Színház — Irodalom — Művészet

Fedák Sári a filmnél

Őszinte vallomás barátok előtt.

A budapesti színházszezon teljes üzemben van. A színházak igazgatói irodáiban sokat beszélnek Fedák Sáriról. Rossz néven veszik tőle, hogy a múlt évi operettsikerei óta nem lépett budapesti színpadra. Vannak, akik azt mondják, hogy regényen dolgozik. Magyar nyelven írja, de német nyelven is meg fog lenni. A regény tárgya és színhelye még titok. Nemrégiben tért vissza Itáliából, ahol hosszabb ideig pihent. Beavartak szerint azonban mindezeket kívül más foglalkoztatja a sokat ünnepelt primadonnát. Film ez ni fog. Amikor barátai azt kérdezték, hogy az elterjedt hír igaz-e, elmosolyodott, elgondolkozott egy darabig, aztán bevallotta:

— Valóban igaz. Barátaim nem hagytak békében, azt akarják, hogy újból szerepeljek, vagy a színpadon, vagy hangosfilmen. Néhány próbafelvételt is készítettek, melyeknél Lengyel Menyhért, az ismert író is jelen volt. A debütum ugyilátszik jól sikerült s magam is meggyőződtem róla, hogy a hangom a hangosfilmen kitűnően jut érvényre. Az „Okos mama” néhány jelenetét, egy-két magyar nótát vettek fel.

Fedák Sári Berlinbe készül. Az ottani filmstudiók egyikeben készítik majd el az első Fedák-filmet. A jövő hét elején utazik a német fővárosba.

— Rég nem jártam már Berlinben, — mondja Fedák Sári — örülök, hogy a háboru utáni Berlinit és annak modern mentalitását közelebbről megismerhetem. Sokan mentek ki közülnk a filmhez Berlinbe, akik mind első-sorba jutottak: Szőke Szakáll, Verebes Ernő, Nagy Kató, Halmay Tibor, Huszár Puffy, akik ma a berlini filmvilág prominensei. Talán akad még számomra egy szerény kis hely közöttük — jegyz meg szerényen, kacér mosollyal. Fedák Sári sokszor fogott bele már új vállalkozásba s többé-kevésbé mindig sikerültek is neki. Reméljük, hogy most is elismerésre fog találni s a filmvilágban kivívja magának azt a helyet, amit megérdemel. Nem féljük Fedák Sarit.

és ott mint karmester és zeneszerző nagy sikereket arat. Csak pár évvel ezelőtt hallatott magáról házassága révén, amely nem igen tett szert a Hohenzollern-családnak, de amelyik mégis megbocsátott később, hiszen meg kellett bocsátani a Zubkov-estet is.

Stephan oidenburgi herceg felesége 1921. óta Monte-Carlóban él, a hesseni Philip herceg pedig, aki ezelőtt hat évvel vette feleségül az olasz király második leányát, Mafaldát, Rómában mint privát ember tölti idejét.

Henrik herceg három évvel ezelőtt Amerikában megnősült és úgy látszik elég jól, mert azóta Párisba költözött és még most is ott „szenvedi” a keserű emigráció napjait.

Wied Vilmos herceg, volt albán fejedelem, Romániában él teljesen visszavonultan. Friedrich Pless herceg pedig az angliai Burker-

A szabadhelyi apagyilkos ügye az aradi törvényszék előtt

Amikor az após viszonyt folytat menyével — A gyilkos fiu vallomása — Novemberben lesz a főtárgyalás

Véres gyilkosság történt ez év májusában az aradmegyei Szabadhely községben. Hetedik-nyolcadikára hajló éjszakán brutális kegyetlenséggel végeztek Vasi Florea 65 éves jómódú gazdálkodóval, aki az enyhe május éjjel szőlőjében töltötte. A kolna nyitott folyosóján aludt, itt támadt rá a gyilkosa, aki három fejszeesapással a szó szoros értelmében szétverte a szerencsétlen áldozat fejét. A gyilkosság felfedezése után bevezetett csendőrségi nyomozás csakhamar az öreg gazdálkodó fiára, a fiatal, 26 éves Vasi Floreára terelte a gyanút, akit elő is állítottak a csendőrségre, ahol rövid kihallgatás után bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el.

Az apagyilkos bűnperében ma tartotta a főtárgyalást az aradi törvényszék. Vasi Florea kihallgatása alkalmával elmondta, hogy apja nőül akart s többek előtt kijelentette, hogy feleségére az esküvő alkalmával 15 ezer lejt fog ráírni. A gyilkosság tulajdonképpen

Roche családba való benősülése, 1925. óta angol állampolgár lett.

Gnidotta Henkel-Donnersmark herceg Lengyelországba vándorolt ki, bányász- és kohótejepe van és Tarnovitzban lakik állandóan.

A most nemrégiben meghalt Frigyes Lipót herceg Németország számára emigráns volt, Luganóban élt. Ő volt az, akit előszeretettel „vörös hercegnek” hívtak és ő volt az, aki 1919-ben minden butorát, ezüstjét és értéktárgyait, miniszteri engedéllyel, de azzal a kikötéssel, hogy hat hónap múltán visszahozza — kivitte Luganóba. A hat hónap eltelt, de az ígéret ígéret maradt, mert sem az értéktárgyak, sem a herceg többé nem jött vissza Németországba.

A kisebb fejedelemségek hercegeiről és hercegnőiről és a számtalan német birodalmi grófról és báróról már nem is vezetnek statisztikát a Németországban maradt arisztokrata familiák szálónjaiban. Elég nekik a hercegeket, a Hohenzollerneket nyilvántartani és számköznöni felettük.

oka azonban az volt, hogy az idős férfi szerelmi ajánlataival üldözte fiatal menyét, akit sikerült is hatalmába keríteni s aki a viszony következtében anyai örökök elé nézett. Csak amikor ezt megtudta, határozta el magát az öreg Vasi a nőülésre, hogy ezáltal megszabaduljon attól, nehogy menyé esetleg követelésekkel lépjen fel. Amikor a viszony a fiatal férj fölébe jutott, elhatározta, hogy végez apjával. Elhatározását meg is valósította és fejével agyonverte az öreg gazdálkodót. A mai főtárgyaláson kihallgatott tanúk azt igazolták, hogy Vasi Florea csupán azért akart nőül, hogy legyen, aki gondot visel reá s ennek ellenében akarta a 15 ezer lejt feleségének biztosítani. Pop Sándor dr., a gyilkos fiu védője, újabb tanúk kihallgatását kérte a bíróságtól, akikkel igazolni kívánja, hogy az apósnak tiltott viszonya volt menyével, akivel erőszakoskodott. A törvényszék a tanúk kihallgatását elrendelte s a további tárgyalást november 11-ére halasztotta.

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Szerdán, október 28-án: Ékszerablás a Váci-uccában. (Ujdonság, először.) Fodor Lászlónak legújabb világsikert aratott vígjátéka. Kaszab Anna, Bárdi Teréz, Barsi Ödön, Tóth Elek, Forgács Sándor felléptével. 2 számú A. bérlet. Sorozatszám 8. — Csütörtökön: Román előadás. Pénieken, október 30-án: Szerelmi párbaj. (Ujdonság, először.) Hatvany Lili, az amerikai színpadokon is szenzációs sikert aratott új darabja. Poór Lili felléptével. Burger Nusi vendégszereplése. Benes Ilona, Bárdos Klári, Barsi Ödön, Tóth Elek, Balázs Samu felléptével. 2 számú B. bérlet. Sorozatszám 9. — Szombaton, október 31-én este 8 és fél órakor. Feketeszáru cseresznye. Hatodszor, bérletszűnethen. Sorozatszám 10. Szombaton, éjjel negyed 12-kor: Kis Katalin. (Éjjeli előadás, kizárólag csak felnőttek részére.) Ujdonság, először. Savoir briliáns vígjátéka. A párisi szezon legszenzációsabb ujdonsága. Poór Lili felléptével. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 11. Vasárnap, nov. 1-én délután 5 és fél órakor: Meddig fogsz szeretni? (Ujdonság, harmadszor). Olcsó délutáni helyárrakkal. Sorozatszám 12. Este 8 és fél órakor: Aranyóra. (Ujdonság, először.) Szép Ernőnek Budapesten 100-szor előadott óriási hatású új színdarabja, 3 számú A. bérlet. Sorozatszám 13.

* A színház igazgatósága felkéri a passaporttulajdonosokat, hogy minden egyes alkalommal, amikor a színházat látogatni óhajtják, hozzák magukkal igazolványukat, mert ennek hiányában nem nyerhetnek bebocsátást. Ugyancsak figyelmezteti a jegyszelvény-tulajdonosokat, hogy szelvényeiket az előadás napjának déli 12 órájáig a jegypénztárnál váltsák be, mert maga a szelvény, a színház látogatására nem jogosít.

* Ékszerablás a Váci-uccában. A prózatársulat Fodor László kiváló vígjátékával: „Ékszerablás a Váci-uccában” nyitja meg a heti premierek sorozatát. A darab minden egyes jelenete telítve van színpadi feszültséggel, megkapó érdekességgel és humorral. Kaszab Anna játsza az ékszerablás fő női szerepét és már az előzetes próbák is azt igazolták, hogy a művész ezen a bemutatón csak még közelebb férkőzik a közönség kegyeihez. Ez alkalommal mutatkozik be az aradi prózai társulat új tagja, Barsi Ödön személyében. Barsi Ödön szerződötetett tagja volt a budapesti Nemzeti Színház-nak és sok jelentős sikerrel megvakodva érkezett Erdélybe a magyar színház-kultúra szolgálatába.

Bucurestibe utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Boulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokbódében.

„Grand Hotel”-lel szemben, a főposta sarkán.

Egy nagystilű szélhámosnő brilliáns-szelencéje

Egy megtört asszony vallomása.

Az egyik bécsi lap szerkesztője a napokban levelet kapott az alábbi tartalommal:

„Mélyen tisztelt Doktor ur! Lektölezne, ha segítségemre lenne memoáriám nyilvánosságra hozásában, amelyeket a fegyházban írtam. Az a szándékom, hogy leszámoljak a múltammal és új életet kezdjek. A könyvem eladásából befolyt összeg felét a fegyházból elbocsátott fegyveresek egyesületének adnám, másik fele pedig a hozományomat képezné, elrebozsátva, ha a házasságra alkalmas férfit találnék. A múlt év márciusában lapjában cikket írt, amelyben „A nő szélhámosok” címmel rólam is megemlékezett. Talán emlékezni fog még O z e n h o r s t grófnőre, alias S c h e i e r m a n n Káthe-re. Vajon nem-e venné tapintatlanságnak, ha arra kérném, hogy holnap este kilenckor találkozzunk, ha csak egy negyedóra is a Café Stadtparkban? Várni fogom. A fizetőpincérnek említse nevemet s az asztalomhoz fogja őt kakazolni. Lektölezettje: Káthe Scheiermann.”

A lap szerkesztője érdekes riportot szívatott s abban a tudatban határozta el magát, hogy elmegy a rendez-vousra, hogy ezzel személyesen köti ismeretséget a háború utáni idők leghírhedtebb szélhámosnőjével. A „Stadtpark Café” fizetőpincére egy rendkívüli eleganciával öltözött, ragyogó szépségű, 30 év körüli hölgy asztalához vezette. Kacér mosollyal üdvözölte a rendez-vousra invitált újságíró, helyet kínálta meg és minden bevezetés nélkül belekezdett:

— Amint megírtam önnek szerkesztő ur, a memoáriámat szeretném kiadni. Életem történetét írtam meg benne s ha nem untatja, néhány esetet elmondanék.

— 1919. márciusáig a Kärntnerstrasse egyik cipőüzletének voltam elárúsítónője. Kis hivatás, csekélyke fizetés. Megtakarításra nem gondolhattam. Ellenben elegáns toalettjeiről, prémről, autóról, villáról, külföldi utazásokról, gazdagságról ábrándoztam. Egy szép napon az üzletünk előtt egy vadonatúj autó állott meg. Livrés sofőrrel s a gépkocsiból egy elegáns angol ur szállt ki. A kisujján borsó nagyságú brilliáns soltárral viselt. Én szolgáltam ki, talán megtetszettem, szóval a barátom lettem. Állásomat otthagytam és Berlinbe utaztunk. A Kaiserhoff-szállodában laktunk. Egy reggel azonban az angol barátom eltűnt. A hotelportás után egy borítékban 200 angol fontot küldött számomra.

Rövidke szünetet tart s az izléses ridiküljéből brilliánsokkal kirakott arany tabatieret vett elő és cigarettára gyújtott.

— Látja, ez az etui szélhámospályámnak első sikere. Mellékesen megjegyezve, az én tulajdonom. Mert ennek előbbi tulajdonosa T e r e n c y márkát, akitől elloptam, később nekem ajándékozta. — Miért néz olyan csodálkozva rám? — Ilyesmi megtörténhetik, ha nem is mindennap. Kevésbé gáláns volt azonban a felesége, aki egy éjszaka, amikor fölfedezte, hogy az egész ékszerszobát eltűnt, fellármázta a hotelgazdát, alarmozta a rendőrséget s mint egy oroszlan, úgy dühöngött. Gyamuját elsősorban reám terelődött. Csak én lehettem a tolvaj. — Miért? Mert rájött, hogy a márkai feltűnő módon udvarol nekem. Mindent tagadtam s amikor a rendőrség a szobámat átkutatta, semmi terhelőt nem talált, így kénytelen volt szabadon bocsátani. A rendőrség azonban állandóan követgetett. Lépten-nyomon két titkosrendőr követett, az ékszer eladására tehát nem is gondolhattam. S ekkor az a bizarr ötletem támadt, hogy bizalmasan elmondok a márkának mindent és visszaadom neki az ékszereket. Természetesen arra kérve őt, hogy ne leplezzen le, különben revánsképpen arra kényszerítene, hogy a köztünk lévő szép viszonyt feleségének elmeséljem, — s e szavakat gunyosan elszánt mosoly kísérette.

— Na és hallgatott? — kérdezte a lapszerkesztő.

— Nemcsak hogy hallgatott, de hálából nekem ajándékozta ezt az ékszerrel kirakott arany dohányszelencét.

Ujból szünetet tart... Aztán folytatja:

Feljelentettek egy gabonaügynököt, aki 232 ezer lejjel károsított meg egy aradi terménykereskedőt

A megbízás után az ügynök átíratta egész vagyonát — Az ügynök szerint csak elszámolási differenciáról van szó

Érdekes feljelentés érkezett ma az aradi ügyészséghez, melyet Kohn Jakab aradi terménykereskedő adott be Mos Todor kurticsi lakos ellen. A feljelentés adatai szerint Kohn Jakab megbízást adott Mosnak, hogy részére búzát vásároljon. Ebből a célból átadott neki 232 ezer lejt. A megbízás ez év március 8-án történt s a reakövetkező nap Mos Todor állítólag minden vagyonát, házát és ingatlanát egy iktív szerződéssel egyik rokonának adta el, aki viszont, hasonló módon tovább adta egy ismerősének. Az átírás megtörténte után Mos sem a búzát nem szállította le, sem pedig a pénzzel nem számolt el. Kohn Jakab több ízben felszólította, hogy a megbízásnak tegyen ele-

get, majd amidőn látta, hogy Mos Todor válasz nélkül hagyta a felszólító-leveleket, érdeklődni kezdett a késedelem oka után. Megdöbbenéssel vette tudomásul Mos Todor eljárását, aki a negyedmillió lej felvétele után tondorlatos módon íratta át vagyonát másra, hogy ilymódon semmit se lehessen rajta behajtani.

Csalás és sikkasztás címén megtette Mos Todor ellen a bünvádi feljelentést s ebben a bűnygyben ma volt az első kihallgatás, amely alkalommal Mos Todor tagadta a terhére rótt bűncselekményt s azt bizonyította, hogy a szokásos elszámolási differenciáról van szó. Mos Todor által bejelentett tanúk kihallgatása után derül ki, hogy valóban sikkasztásról vagy csak egyszerű elszámolási ügyről van-e szó.

Politikai hajsza, vagy sorozatos merénylet-

Apa feljelentése fia ellen — terv a temesvári rendőrség
Egy tizenkilenc éves fiu főtisztviselői ellen
fantasztikus vallomása — Viták a kom-
munista röpcédulák körül — „Három magas-
rangu tisztviselő meggyilkolásáról van szó” — Tagad a megvádolt rendőrtiszt

Temesvárról jelentik: Lapunk tegnapi számában megírtuk azt a szenzáció orejével bíró ügyet, amelynek középpontjában két rendőrtiszt áll, akik több kommunista ifjurnok közreműködésével merényletet terveztek a temesvári rendőrség vezetői ellen. A bűntény előzményei a következők:

Néhány nap előtt megjelent a rendőrségen Barbosu József iparos, aki Zachiu rendőrkörületi főfelügyelő előtt elmondotta, hogy 19 éves fia, Barbosu Artur rossz társaságba került, kommunistákkal áll összeköttetésben és állítólag két rendőrtiszt megbízásából el akarja tenni láb alól Zachiu körületi főfelügyelőt, Porumb felügyelőt és Gussi rendőrkvesztort.

A nagy feltűnést keltő bejelentés nyomán azonnal előállították a 19 éves Barbosu Arturt, aki szenzációs leleplezésekkel szolgált. A fiú elmondotta, hogy másfél éven át Ruian Trifon, a rendőrség politikai osztályának irodavezetője szolgálatában állott, mint besúgó. Ruian Trifon megbízásából kommunista körökkel is tartott fenn kapcsolatot és értesítései fejében havonta 5—600 lejt kapott. Néhány nap előtt Ruian egy „merész tette” szövegű feljelentést tett neki, hogy három magasrangú rendőrtisztviselő meggyilkolásáról van szó.

— Másnap — így hangzik a fiú további vallomása — az uccán találkoztam Ruiannal, aki ekkor Popovici Cornel rendőrtiszt társaságában volt. Ruian újból előadta a tervet. Eszerint október 28-án este, amikor Zachiu főfelügyelő ur autón a lakására hajt, üvegcserepet kellett volna az autó elé dobni a pneumatikák felpukkantására és amikor az autó kénytelen megállni, a Bega-híd kököckáinak leple alatt kellett volna a merényletet végrehajtani. Porumb felügyelőt az uccán akartuk leütni egy vasbottal, Gussi rendőrkvesztornak pedig a lakását akartuk felgyújtani.

A nem mindennapi érdekességű vallomás nyomán a rendőrség folytatta a vizsgálatot és eddig mintegy husz embert hallgatott ki: A legérdekesebb vallomást Kohn Nelli Soudier-tér 5. szám alatti nyomdászno tette, aki elmondotta, hogy B. K. detektiv megjelent nála és egy kommunista kiáltványt akart vele ki-

nyomatni. Ő ezt nem vállalta, egyizben távollétében azért mégis elhozta a kiáltványt. Három nap múlva megjelent a nyomdában Ruian Trifon, házkutatást tartott és a kiáltványt lefoglalta.

Ruian Trifon egyébként az ügyet politikai hajszaának minősíti és azt állítja, hogy a tanukat erőszakkal kényszerítették az ellene tett vallomásokra. A rágaknak miatt egyébként — mondotta — bünvádi feljelentést tett Popovics Corneliával egyetemben az ügyészségen.

Zachiu rendőrfelügyelő ezzel szemben továbbra is fenntartja állításait. A páratlan érdekességű ügyet különben már áttették az ügyészségre, amely ezzel átvette a nyomozóközeg szerepét.

November harmadikán lesz a Liszt Ferenc-zenekar hangversenye

Fiedler Klári és Tátray Kornélia fellépte a Kulturpalotában.

Mindazok, akik ennek a friss, fiatal művészi egyéniségekből álló zenekarnak munkájába betekintést nyertek, fontos és jelentős eseménynek hirdetik a zenekar november 3-iki kulturpalotai bemutatkozását. Tudvalevő, hogy a zenekar elnöke dr. Szelle Károly, karnagya pedig dr. Mezey Zsigmond és ennek a két művésznek neve garancia arra, hogy a zenekar fényes jövőnek néz elébe. A november 3-iki est programja olyan gazdag eseményteljes és szerencsés összeállítást, hogy a közönség legszéletebb művészeti kedvelő rétegeit is bevonja a Kulturpalotába.

Az est gerince a zenekar négy nagy száma: Hunvady László-nyitány. Rákóczi-nyitány. Liszt magyar zenekari rapszódiaja és Brahms magyar táncai. Méltó keretet ad a zenekar számainak Tátray Kornélia kitűnő koncert-énekesnő, Fiedler Klári neves gordonkaművésznő és dr. Szelle Károly kiváló kamarazene társulata és a Melódia közismert magyar dalárda szereplése Szántó karnagy vezetésével.

fegyházat kaptam... De hagyjuk ezt, már elmult. Elhatároztam magamban, hogy kitörölöm emlékezetemből a multat és tisztességes életet kezdek.

Egy sóhaj szállt el az ajkáról. Mintha megkönnyebbült volna. Elgondolkozik, majd felriadó tekintettel néz a melléte ülő férfire. Azután, mint aki buzdításra vár, újból megszólal:

— Mit gondol szerkesztő ur, vajon akart majd vállalkozó, aki kiadná a memoáriáimat?...

— Így kezdődött... A luxushoz, a jó életmódhoz szoktam és nem tudtam előbbi életmódomba újból beleilleszkedni. Így lettem szélhámosnővé... amivé cikkében bélyegzett. Külföldre utaztam, Deauville, Nizza, Monte-Carlo, majd Norderny, Zoppot, Gastein voltak nagyobb állomásaim. Mindenütt vendégszerpeletem, mindenütt más néven hagytam szenzációkat magam mögött. Amíg egy szép napon magam is szenzációvá váltam s ezért hat évi

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Adófizető, Arad. Nem tudjuk, hogy jön-e az illetékes miniszter — amint Ön írja — a hozzánk eljuttatott tervezetét az új adónevek tippjeit illetően. Véleményünk szerint ezzel a tervezettel inkább elrettenteni kívánna a pénzügyminisztert a továbbiaktól, semmint arra kívánna ösztökélni, hogy megfogadja javaslatát. Új adóneveket javasol, amelyek a következő tényezők után lennének fizetendőek: a beszívott levegő, a források és esők vize, a Nap fénye és melege, mindennemű ruhaneműk viselése, stb. stb. Javallja a házasság megadóztatását, a lakberendezések adóját, amelyet eddig még nem adóztak meg. Kedves Adófizető polgártárs, nb. hozzánkíutott tervezetét nem merjük a maga teljes egészében közreadni, mert joggal aggódunk amiatt, hogy a pénzügyminiszter ur elolvassa az „Aradi Közlöny”-ben és — tényleg követni találna az Ön szellemes tanácsait. Akkor pedig Önnek is el találna menni a kedve az adó-mókáktól. Egyezzzünk meg inkább abban, hogy mi nem áruljuk el az Ön tréfás tervezetét: viszont Ön se veszi tőlünk rossznéven a diszkréciót, amellyel művét elsikkasztjuk.

C. M. Arad. Uray Tivadar címe: Budapest. Nemzeti Színház, Magánlakásának címe különben: Budapest. Bakács-tér 8. szám.

Árvaszéki letét-tulajdonos, Arad. Az árvaszéki letétek felszabadítását és az értékek aktívá tételét célzó akciónk valóban azt a célt szolgálja, melyre Ön gondol: hogy a mai nehéz gazdasági helyzetben Arad polgárságának jelenleg zár alatt álló vagyonát közvetve felszabadítsuk, illetve közbenjárjunk, hogy Aradváros vezetősége és az aradi törvényszék elnöksége tényleg komoly akciót indítson a letétek budapesti felszabadításának keresztültelése érdekében. Ugy a város, mint az aradi törvényszék vezetősége érdeklődéssel kapta fel egy konkrét eset kapcsán megindított akciónkat; mindössze arra volna most már szükség, hogy az érdekelt aradi letét-tulajdonosok maguk is frontba álljanak és aktív részt vegyenek maguknak a közös munkából. Az aradi hatóságok álláspontja az, hogy a maga részéről mindent elkövet a letétek felszabadítására, ha egy városi tisztviselő budapesti utjának költségeit az érdekelt önként vállalják. Ez a megoldás lényegesen gyorsítaná a letétek felszabadításának bekövetkezését. Az Aradi Közlöny természetesen továbbra is készséggel állítja publicitását az ügy szolgálatába: ami az Ön indítványát illeti, az elől sem zárkozunk el és kiadónvatalunk szívesen rendelkezésére áll mindazoknak az aradi letét-tulajdonosoknak, akik aktív részt kívánnak venni az akció sikerében. Kiadónvatalunkban felfektetünk egy ívet, amelyen minden igazolt letét-tulajdonost felírunk, akik a letétek felszabadításának hivatalos akcióját hajlandók anyagilag is támogatni a költségek egyenlő részesedésű vállalásával. A nálunk jelentkező aradi árvaszéki letét-tulajdonosok névsorát és pontos címeit egy megfelelő időpontban az Ön intencióinak megfelelőleg szolgáltatjuk át Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök kezéhez. Annyi bizonyos, hogy az akció sikere legalább 70 %-ban Önökön múlik és a mi véleményünk szerint sincs sok értelme ma már a késlekedésnek. Nagybecsű érdeklődésére utalunk másik üzenetünkre, egyben pedig mai cikkünkre is, amelyben újlag részletesen foglalkozunk az árvaszéki letétek ügyével.

Bank. A levelet a szóban lévő személy még most is kézhez kapja akkor, ha azt a Bucuresti-i Marmorosch Blank & Co. bankházhoz az ő nevére címezve küldi el.

Három kategóriába osztják az aradi munkanélkülieket

Kétezer nyolc nyilvántartott munkanélküli van Aradon.

Ma délután a késő esti órákig dolgozott a városházán dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnök vezetése mellett egy speciális bizottság, amely elhatározta, hogy az aradi munkaügyi inspektorátus kívánságára teljes statisztikai kimutatást állít össze azokról az aradi munkanélküliekről, akiket a jelenleg is folyó társadalmi segélyakció során — elsősorban Aradon — összeírtak. Radu dr. vezetése alatt a 31. számú szobában működő központi segélyakció vezetősége és helybizottsága ez esti órákban befejezte a lista összeállítását, amelyből kitűnt, hogy Aradon 2008 munkanélküli van nyilvántartva.

A segélyakció vezetősége elhatározta, hogy három kategóriába osztja az összeírt munkanélkülieket. Az első kategóriába osztják be mindazokat, akiknek helyzete az azonnali segélyt teszi szükségessé, a második kategóriába kerülnek azok a munkanélküliek, akiknek helyzete nem olyan kétségbeesítő, de segélyre szorulnak, a harmadik kategóriába osztják be azokat a munkanélkülieket, akiknek anyagi helyzete még a legtűrhetőbb és akiknek segélyezése momentán nem szükséges.

A városházán működő munkanélküli segélyakció központi irodája egyébként ma küldötte szét az aradi négyesületek vezetőinek címére azokat a kis perselyeket, amelyet gyűjtési célokra az aradi Astra-gyár gyártott a munkanélküli segélyakció céljai számára. Az újabb gyűjtés — ezúttal a kis perselyekkel — tehát már a közeljövőben megindul.

A tüdővész kórokozóját megtalálta

Feltűnést keltő felfedezés a bakteriológiában — A tuberkulózis baktériuma egy német tudós és a penészgomba — Enderlein professzor kutatásainak korszakalkotó eredménye

Nemcsak a bakteriológia történetében, hanem a fertőző betegségek ellen való küzdelemben is szinte döntő jelentőségű lehet az a felfedezés, amelyet Enderlein berlini egyetemi tanár tett kutatásai során. A kitűnő nevű tudós a közelmúltban is tisztázott két kérdést. Megállapította, hogy a baktériumnak van sejtmagja és ivaros megtermékenyüléssel szaporodik. Most pedig arról számol be az Archiv für Entwicklungsgeschichte der Bakterien legújabb számában, hogy a tuberkulózisbactillus a penészgombából keletkezik. Megállapításait természetesen még ki kell kísérletezni és ha mindannyi be is igazolódik a tudomány fórumán, akkor a bakteriológia forradalmi eseménye a berlini tanár csendes, elmélyedő tudományos munkája.

Régóta tudjuk, hogy a tuberkulózis megbetegedés főleg nedves, elégtelenül szellőzött és kevés napvilágot kapó lakásokban fordul elő a legnagyobb számban.

Ennek ellenére homály fedte a tuberkulózis és a nedves lakás közt kétségtelenül meglevő összefüggést. És noha a tuberkulózis bacillust, a Koch-féle bacillust már ötven éve ismeri a tudomány, fejlődéstörténetére alig vetettek ügyet. Nem igen törődtek azzal, hogy ennek a bacillusnak a normális típusától eltérő formákra is akadnak tenyésztése alkalmával az úgynevezett kulturákban, ezeket a formákat degenerációs formáknak, változatoknak stb. tartották és nem kísérték figyelemmel további sorsukat. Enderlein ezzel szemben már régebben azt hangoztatta, hogy az ilyen formák voltaképpen különböző fejlődési stádiumai a rendes Koch-bacillusnak és valahogy olyan viszonyban vannak egymással, mint a tojás, a hernyó és báb a kifejlett lepkéhez.

Enderlein vizsgálatai során megfigyelte, hogy a tuberkulózis bacillusának tiszta kultúrájában félv. mulva minden alkalommal feke-

Fáj a feje ? Ne habozzon 1 percreig sem! Legjobb szer az ALGOCRATINE! Megszünteti fájdalmait 10 perc alatt! —

Heves, kibíratatlan, gyakran ismétlődő és szinte bódító fejfájás is tíz perc alatt megszűnik az **ALGOCRATINE** mindig biztos hatása alatt. Egyenesen csodálatos e szer hatása menstruációs fájdalmaknál is. Menjen be bármelyik gyógyszerárba vagy drogériába és kérjen egy doboz **ALGOCRATINE**-t. Vegyen be egy ostyát kevés vízzel, nézzen az órára és állapítsa meg, hogy milyen gyorsan következik be a hatás.

ALGOCRATINE pompásan hat a fej-, ideg-, fog-, menstruációs stb. fájdalmak, rheuma, ischias, grippe stb. esetén. Hatása gyors és biztos; a szívre egyáltalában nem hat károsan. Tegyen próbát egy ostyával akkor is, ha lehangolt és elfáradt nagy fáradalmaktól vagy sok munkától. Azonnali megkönnyebbülést fog érezni! A készítmény tökéletesen ártalmatlan, a szervezet nem szokja meg.

ALGOCRATINE minden gyógyszerárban és drogériában eredeti, 8, 3, illetve 6 ostyát tartalmazó csomagolásokban kapható.

tés penész képződik. Ugyanakkor pedig megállapította azt is, hogy a penész tenyésztésekor bizonyos idő múlva mindig tuberkulózisbactillusok voltak a kulturában.

A parányi penészgomba fonalak fonatából áll, amelyből kocsány emelkedik ki. A kocsány végén ülnek az ivartalan módon keletkező gömbölyű spórák, amelyeket itt konidiumoknak nevezünk. Enderlein elkülönített egy konidiumot és mikroszkóp alatt tüzetesen tanulmányozta fejlődését.

A fejlődés során a chondriták összetevődés után megnagyobbodnak, míg végül fehérje golyócska alakul belőlük és megszületik az első sejt, amely protoplasmából és magból áll. Tudni kell, hogy a tudomány mostanáig nem tudta eldönteni, van-e vagy nincs magja a baktériumnak? A vélemények túlnyomó többsége amellet kardoskodott, hogy alkalmasint nincs magja és a baktériumokat a pusztán mikroszkópokkal látható szervezetek birodalmában teljesen külön világnak kell tekinteni. Ez a sejtes alakulat a bakteriológusok kokkus-fogalmának felel meg. Enderlein szerint azonban nem más, mint a tuberkulózisbactillus virulens stádiuma. A mag megnagyobbodásával ez a forma különböző alakokat ölthet: átalakulhat összeolvadás révén, két, négy, hat és nyolcpálcikás bacillussá. Sőt végül megint penészgomba lehet belőlük, amivel a fejlődés körforgása bezárul.

Ezekből a megfigyelésekből Enderlein megállapította, hogy az öntözőkannapénészgomba konidiumai feltétlenül terjeszthetik a tuberkulózist. A fertőzés az esetek nagy számánál természetesen egyenesen a bacillussal történik, de sokkal nagyobb mértékben a penész utján, amely minden nedves helyen található és amelyet az ember minduntalan belelegzik. Ily módon mindig újabb és újabb fertőzés történik, a minek az a következménye, hogy a beteg szervezetben levő bacillusok nem pusztulnak ki és nem vesztik el ható erejüket. Enderlein egyébként a szóbanforgó folyóiratban arról is beszámolt, hogy sikerült a himlőokozó penészgombáját kitenyésztenie.

AZ UJSÁG
folytatólagosan közli a legizgalmasabb amerikai regényt:
AL CAPONE VALLOMÁSAIT.
AZ UJSÁG
minden tözsdében és hírlapárusítóhelyen kapható. Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér
vasárnap 32 fillér

Csoda olcsóság a Forray-uccai Gólya Aruházban! csipkékben, harisnyákban és szveterben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Még most sem fizetik a premiumokat

Egyelőre bizonytalan, hogy mikor történnek a fizetések — Az aradi exportőrök károsodása

Az aradi gabonaexportőrök körében általános elkeseredést szült az a körülmény, hogy a gabonaexport-premiumok kifizetése még mindig nem kezdődött meg. Az Aradi Közlöny annakidején beszámolt arról, hogy a bucuresti illetékes körök mára, vagyis keddre ígérték a premiumok kifizetését. Az elmúlt héten ugyan történtek kifizetések, de ebből az aradiak premiumot nem kaptak, mivel ezeket az összegeket csak olyanoknak fizették ki, akiknek követelése még augusztus hóra nyulnak vissza. Az aradi exportőrök pedig már megkapták augusztus havi követeléseiket és fuvarleveleik mind szeptemberi keltezésűek.

A miniszteriumban az elmúlt héten azt ígérték, hogy kedden ezeket a követeléseket is ki fogják egyenlíteni. Az Aradi Közlöny ma érdeklődött a premiumok kifizetése iránt és azt a választ nyerte, hogy a kifizetések még mindig nem kezdődtek meg és azoknak megke-

dése egyelőre teljesen bizonytalan. Az exportőröknek ezek a folytonos halogatások és késések természetesen nagy károkat okoznak, annál is inkább, mivel állandóan megbízottat kell tartaniuk Bucurestiben, aki szorgalmazza a kintalást és egyben jelen legyen a kifizetéseknél.

A premiumok kifizetésének késése kihatással van az exportra is, mivel az itteni exportőrök, akik teljes bizonytalanságban élnek, nem mernek angazsmanokat kötni novemberre, arra való tekintettel, mert már eddig is tekintélyes összegeket hiteleztek az államnak. A kereslet minimális és éppen ennek következtében lankának az árak. Az aradi exportőrök most akcióztak, hogy indítsák a premiumok kifizetésének érdekében, amennyiben interválni fognak Ionescu-Sisestti földműveléstechnikai miniszternél, aki tudvaleg Arad kormánypárti képviselője.

Betiltották a kisiparosok szindikátusának kongresszusát

Tiltakozó távirat a királyhoz

Galatból jelentik: Iparos körökben általános feltűnést keltett, hogy a belügyminiszter betiltotta a „Kisiparosok Egyesületének” tegnapi hirdett kongresszusát. Arra való tekintettel, hogy a miniszter nem engedélyezte, hogy a kongresszust nyilvános helyiségben tartsák meg, a megbeszéléseket az egyesület galati hivatalában kezdték meg. A kongresszust Samoila Sándor elnök nyitotta meg, aki

a kongresszus jelentőségét fejtette ki és erősen tiltakozott a miniszter tiltó rendelkezése ellen, amelyet csak akkor volt hajlandó bizonyos mértékben enyhíteni, ha a napirendből az egyesület adminisztrációjával kapcsolatos két pontot törölnek. A kongresszus tiltakozó táviratot küldött a királyhoz, a miniszterelnökhöz, Argetoianuhoz, valamint Emil Socorhoz, a Dimineata főszerkesztőjéhez.

Az aradi Victoria és a lugosi Népbank

Maiorescu József vezérigazgató nyilatkozata — Ha likvidál a Népbank, fuziója befejezett tény abban az esetben a Victoria Takarékpénztár Rt. átvesszi vagyontömegét

Általános érdeklődést váltott ki az Aradi Közlöny mai híradása, amelyben arról számoltunk be, hogy az aradi piacon érdekes pénzügyi esemény készül, amennyiben a Victoria Takarékpénztár R.-T. fuzionál a Lugosi Népbankkal. Mint mai cikkünkben megemlítettük, a Lugosi Népbank közgyűlést tartott ebben az ügyben és ezen döntöttek afölött, hogy megtörténjen-e a fuzió, vagy pedig likvidálják a pénzügyintézetet. Ma érkezett meg Aradra a Victoria Takarékpénztár vezérigazgatója, Maiorescu József, akinek kérdést intéztünk a két bank fuziójára vonatkozólag.

— A Victoria és a Lugosi Népbank fuziója elhatározott tény és az rövidesen meg fog törté-

nni — mondotta a vezérigazgató. — A fuzió módzatairól, annak részleteiről még nem szolgálhatok felvilágosítással, mivel még nem kaptam meg a lugosi közgyűlésről szóló jelentést. Két eshetőség van: vagy fuzionálunk a Lugosi Népbankkal, vagy pedig kimondják a lugosi pénzügyintézet likvidálását és akkor a bankot beolvasszák a Victoriába, vagyis átvesszük annak vagyontömegét. A Victoria kibővítése tehát minden körülmények között megtörténik. Lehetőség, hogy a holnapi nap folyamán már kezdem közölöm a közgyűlés határozata, amelyet a Lugosi Népbank hivatalosan továbbít hozzánk és ekkor már nyilatkozhatom azokról a módzatokról is, amelyek között a fuzió megtörténik.

vitz-bank pénztárába fog befolyani, míg annak huszonöt százalékát a Berkovitz-fivérek kapják. A kényszeregyezségnek felajánlott kvótát pedig a következőképpen módosították: 20 százalék az első évben, 25 százalék a második évben és 45 százalék a harmadik évben. A kamat pedig az első évi részletek után 4, a második évi részletek után 8, a harmadik évi részletek után 12 százalék. A kényszeregyezség október harmincadikával lép életbe.

— Erdélyben is megalakul a Gyümölcsstermelők Szindikátusa. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszter megbízásából dr. Economu Virgil vezérfelügyelő Erdélybe utazott. A vezérfelügyelő azt a megbízást kapta, hogy megalakítsa a Gyümölcsstermelők Szindikátusát, a gyümölcs-export racionalizálása érdekében.

A Berkovitz-bank betétesei hozzájárultak a kényszeregyezséghez

Felosztották az ingatlanok hozadékait.

Bucurestiből jelentik: A Berkovitz-bankház betétesei tegnap gyűlést tartottak, amelynek határozataiként mindannyian hozzájárultak a kényszeregyezséghez. A tegnapi nap folyamán ugyanis hitelesítették azt az okiratot, amelyben a Berkovitz-fivérek teljes ingó és ingatlan vagyonukkal garantálják, hogy a hitelezők és betétesek követeléseit kielégítik. Garanciaként a Berkovitz-fivérek 20 ingatlant ajánlottak fel, valamint a birtokukban lévő „Franklin”, „Teatrul Regal” és „Constructia Sf. Gheorghe”-részvényeket. Az ingatlanok betételeinek hetvenöt százaléka ezentúl a Berko-

Nyomtatványok hiányában ismét elhalasztották az ipari bíróság működését

Az Ipartestület költségvetésében nincs fedezet a nyomtatványokra.

Az ugynevezett ipari bíróság, amelyet a nemrégiben megszavazott „Ipari munka védelméről” szóló törvény alapított meg, még mindig nem kezdte meg működését Aradon. Az iparosok rendkívül sokat vártak ettől az intézménytől és annak működésére annál is inkább szükség lenne, mivel — mint arról az Aradi Közlöny annakidején részletesen beszámolt — az aradi iparosok jelenleg a szó szoros értelmében törvénykezési ex-lexben vannak. Ügyeiket nem vihetik a rendes bíróság elé, az ipari bíróság viszont még nem működik.

Ismeretes, hogy az ipari bíróságnak különböző nyomtatványokra van szüksége és amíg ezek nincsenek meg, a bíróság nem kezdheti meg működését. A nyomtatványok beszerzését az ipartestület vállalta magára és azokat már meg is rendelték. Azonban, mint most kiderült, egyszerre annyi nyomtatványra van szükség, hogy azoknak előállításához oly hatalmas összegbe kerül, amelyet az ipartestület most nem tudna fedezni, annál is inkább, mert az nincs a költségvetésbe felvéve. A holnapi nap folyamán Dolga Imre, az ipartestület titkára felkeresi az ipari bíróság elnökét, akit arra kér, hogy elégedjen meg egyelőre kevesebb mennyiségű nyomtatvánnyal, hogy ezzel is bizonyos megtakarítást eszközölhessen az ipartestület. Akkor pedig, amikor már ezek a nyomtatványok kifogyóban vannak, az ipartestület természetesen újabbakat fog rendelni.

A szovjet prolongálja a német Reichsbanknál levő váltóit

A német nagyipar nem vesz fel több orosz megrendelést.

Berlinből jelentik: Az oroszok megkezdtek a prolongációs tervük tárgyalását. Ugyanis a Reichsbanknál nagyszámú váltóit fekszenek, amelyeknek járat meghosszabbítását akarják feltétlenül kieszközölni. Oroszországnak két és fél milliárd külföldi adóssága van és ebből körülbelül a felösszeggel Németország van érdekelve. Már az áprilisi fizetéseknél is nehézségekkel küzdött a szovjet, ezért történt meg az a példátlan eset, hogy a Reichsbank rediscont hitelt adott Oroszországnak, úgy, hogy a Reichsbank az egyetlen pénzügyintézet, amelynek orosz váltó van a birtokában. A német nagyipar azonban nem vesz fel újabb orosz rendeléseket és ezért kevés a remény, hogy szolid üzleti alapon tárgyalni lehessen a szovjettel.

— A „Consum” legújabb száma a legutóbbi napok izgalmas pénzügyi eseményeit ismerteti. A nemzetközi pénzügyi helyzetről szóló eredeti információk az egész gazdasági életet éppúgy érdeklik, mint a nagyiparban és kereskedelemben lefolytatott tranzakciókról szóló beszámolók, legújabb fizetéseképtelenségi esetek, közmunkák és közszállítások kiírása. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivaltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen

Boldink

temetésén résztvettek, vagy egyéb módon gyászunkat enyhíteni igyekeztek, halás köszönetet mondunk.

Szűcs F. Vilmos és családja.

Rádió műsor.

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, OKTÓBER 28.

Bucarest. 13. Gramofon. 18. Rendőrzene. 20.40. Gramofon. 21. Massenet: Manon c. 5 felv. operája, gép-zene. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 13. Déli harangszó. 13.05. Kóczé Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 5. Péczely József novellái. 6. Kazinczy, mint államfogyó a Margitszigeten. 7.40. Olasz nyelvoktatás. 8.10. A Magyarországi Munkásdilegyletek Szövetsége hangversenye. 9.10. A „Világpolitika” sorozat IV. része. 9.40. Kamarazene-est a Magyar Vonótrió közreműködésével. Majd: A Fejes szalonzenekar és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Silving zenekar. 13.40. Gramofon. 17.50. Barokkzene. 19.55. Egyházi hangverseny. 23. Bauer zenekar. — Belgrád. 11.30. Gramofon. 13.05. Rendőrzene. 17. Gramofon. 18. Cseh nemzeti dalok. 18.30. Rendőrzene. 21. Prága. — Heilsberg. 17.30. Szórakoztató zene. 20.30. Spilakovszki Jász zongoravesenye. 21.35. Reider: A vidám cirkefogók c. boházata. 22.35. Königsbergi vonósnégyes. 10.30. Tánc zene Berlinből. — Langenberg

18. Zenekari hangverseny. 21. Szórakoztató zene. 24-ig esti zene. 24. Jazz. — Milano. 18. Gramofon. 18.10. Szimfonikus hangverseny. 20.45. Gramofon. 22. Szimfonikus hangverseny. A hangversenyen Takács János működik közre. — München. 20.30. Verdi: A végzet hatalma című operája a Nemzeti Színházból. Utána szórakoztató zene. — Riga. 23. Mozart: Figaro házassága. — Róma. 18.30. Vegyes hangverseny. 22. Nagy szimfonikus ének- és zenekari verseny.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 29.

Bucarest. 13. Gramofon. 18. Dinicu-zenekar: Könyvnyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21. Niculescu-Bassu operaénekes hangversenye. 21.20. Rendőrzene. szimfonikus hangversenye. — Budapest. 10.15. Hangverseny. 13. Déli harangszó. 13.05. Eugen Stepat orosz balalajkenekarának hangversenye. 5.10. Állatmesék. 6.30. Teleki Sándor magyar nótákat énekel Rigó Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. 7.30. Angol nyelvoktatás. 8. Helyszíni közvetítés. 8.30. Operettrészletek. 9.45. A rádió külügyi negyedőrája. 10. Fehér Ilonka hegedűművész hangversenye. 10.45. Schubert-dalok. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Geiger-zenekar. 13.40. Gramofon.

18. Macho-zenekar. 20.45. Bécsi szimfonikus zenekar. 22.30. Ariák és dalok. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 13.05. Rendőrzene. 17. Gramofon. 18.30. Jazz. 21.30. Slatin hegedű- és Butakow zongoraművész hangversenye. — Heilsberg. 17.45. Szórakoztató zene. 20.30. Klasszikus operettrészletek. Ferenczy Ilonka közreműködésével. A műsoron Offenbach, Suppé Strauss és Millöcker művek. 22.10. Szórakoztató zene. — Langenberg. 18. Zenekari hangverseny. 21. Mozart: Figaro házassága c. négyfelv. operája. Utána 25-ig kávéházi zene. — Milano. 18. Gramofon. 18.10. Kamara zene. 20.15. Vegyes zene. 21.35. Mascagni: Isabeau c. operája. — München. 18.10. Szórakoztató zene. 21.30. Büchner: Danton halála c. drámája. — Prága. 12. Gramofon. 15.10. Gramofon. 20.20. Woldan-dalok zongorakísérettel. — Róma. 18.30. Ének- és zenekari verseny. 20.50. Gramofon. 22. Szimfonikus hangverseny.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szó. Hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhúzódnak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olvasó apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszleveggyel ellátott kérdésekadásra válaszolunk. Ajánlatok keltezés levelei továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetéseknek vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 8 ÓRAIG VESZÜNK FEL

LEVELEZÉS.

VIGKEDÉLYŰ, magas, szép fiatalasszonyka keresi idősebb, korrekt, nem-mindennapi uriember tartós barátságát. Levelet „Blyneé” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 3619

ALKALMAZÁS.

TÖMEGCIKK terjesztésére ügyes ügy-nököket és ügynőket keresünk. Jelenkezni lehet d. u. 2-ig Deákánál (v. gr. Károlyi-u. 5).

SZAKACSNO ajánlkozik. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 3618

LAKÁS.

KERESK 2-3 szobás modern lakást. Címeket „Belváros” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 217

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan butorozott 1 vagy 2 szobás lakást keresek november 1-re. Fürdőszobás előnyben. Címeket „Pontos fizető” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 400

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KIADÓ 2 szobás, fürdőszobás s az összes mellékhelyiségekkel. Álló lakás november 1-re a Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesülete Str. Ghiba Birta (Varjassy József-u.) 40. sz. alatti házában. Bővebbet az Egyesület irodájában, Str. Consistoriului 20. (Batthyány-u.) utólélt 8-12, délután 3-7. Vezetőség. 3501

HGY-KÉI és úrómszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház-mesternél. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

BGY vagy két butorozott szobát keresek uricsaládnál, fürdőszobával. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 3621

KÜLÖNBEJÁRATU csinosan butorozott 1 vagy 2 szobás lakást keresek november 1-re a központban. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 600

HAROMSZOBÁS komfortos urilakás újonnan festve, főtéren elejére átadó. Bővebbet Korányinál.

KETSZOBÁ, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

VÉTELESEMLADÁS.

KÜLFOLDI prima származású hat-hét-hónapos Leghorn és Islandi jérce utá-nyosan eladó. Ghior fajbaromfi tenyésztésben, Simeria (Hunedoara). 3615

GYÁRI ÉS PERZSASZONYEGEK, férfi és női bundák és bundabélések, szőrmedarabok, Berger-foteiok, ebédő, háló, szalonberendezések, ezüsttárgyak, dísz-tárgyak, koksz és lakályhák, íróasztalok, ascheslonok, előszobafal, ebédő asztal és székek, zongoraszék, antik órák, éksze-rek, intarziás és aranyozott consol tükrök, fali vitrinek, festmények, mosdó servise, étkező servise, vaságyak, falitálok, girandók, függönyök storeok, kézi-munkák stb. stb. igen előnyös árban.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

KÜLÖNFÉLE butorok sürgősen eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3624

SÜRGŐSEN KERESK megbízóim részére 3 ajtós dió vagy mahagóni tükrös szekrényt, keleti és helyben készített perzsaszönyegeket, ezüst tárgyakat, sek-reteket, komódokat, függönyöket, szörme bundákat, vitrineket, könyvszekrényeket, díszitárgyakat, márkás percellánokat. — Kivánatra házhoz is megyek. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház-mesternél.

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 200

Olcsó tűzifa

kötéses, száraz, la cserhasáb waggontételekben kapható:

FLAM RÓBERT, Arad, Bdul Regina Maria No. 9. Telefon: 209.

ÜZLETEK.

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben

november 1-re kiadó

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 250

Oszi ruhákat és felöltőket legszebben fest, tisztít

KNAPP modernül berendezett vállalata

v. Weitzer J.-u 11. — v. Magyar-u. 10.

Nagy fiamegtakarítás szabadalmazott ZSIGUCZI-féle kályhánál.

A fűtőtechnika csodája! Számos elismerő levél és hivatalos

50% tüzelőanyag megtakarítását. Megtekinthető a készítő

HAMMER ZSIGMOND és FIA üzletében Arad, Bulevardul Regele

Ferdinand No. 27 (Boros Béni-tér)

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt

Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Külön étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!

A vidéki társaságok találkozó helye!

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KÜLÖNFÉLEK.

SUCIU cukrászdában (Str. Consistoriului) ott felejtett női érnő tulajdonosát, kérem azt átvenni. 3628

ELADÓK: álló látra, ágybetét, könyvszekrény, íróasztal, esetleg komplett férfitárhoz, kifogástalan háló új matracokkal. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 500

Északamerikai házasságközvetítő címét keresem.

Felkérem mindazokat, akik annak az amerikai házasságközvetítő irodának, amely egy évvel azelőtt az Aradi Közlönyben hirdetett és a címét ismerik, adják le címeiket „Amerikai” jelére az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3551

Utazainkat és ügyfeleinket

tisztelettel felkérjük, hogy aradi fiókunk meg-szünlést, folytan minden felvilágosítást és információért utazásokat illetőleg (Észak-, Dél-amerika, Kanada, Kéjntázások stb., valamint egyéb ügyekben is a

Hamburg - Amerika - Linie

S. A. R.

központjához TIMIȘOARA, Str. Mercy 2. fordulni sziveskedjenek. Írásbeli megkeresésekre rögtön válaszolunk.

Hamburg-Amerika-Linie S. A. R.

Dir. Gen. L. H. Lazarowitz.

HIRDESSZEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!